

STJÓRN ORKUVEITU REYKJAVÍKUR

Ár 2017, þriðjudaginn 7. mars kl. 12:00 var haldinn 241. fundur í stjórn Orkuveitu Reykjavíkur. Fundurinn var haldinn um síma.

Í fundinum tóku þátt: Brynhildur Davíðsdóttir, Gylfi Magnússon, Áslaug Friðriksdóttir, Kjartan Magnússon, Sigríður Rut Júlíusdóttir, Valdís Eyjólfsdóttir og Björn Bjarki Þorsteinsson.

Einnig tóku þátt Bjarni Bjarnason, forstjóri, Ingvar Stefánsson, framkvæmdastjóri fjármála, Bryndís María Leifsdóttir, forstöðumaður reikningshalds, Bjarni Freyr Bjarnason og endurskoðendurnir Krístrún H. Ingólfssdóttir og Guðný H. Guðmundsdóttir.

Fundarritari var Elín Smáradóttir

Petta gerðist:

1. Ársreikningur 2016 lagður fram að nýju ásamt endurskoðunarskýrslu 2016 og umsögn endurskoðunarnefndar. Ingvar Stefánsson kynnti reikninginn í meginatriðum. Endurskoðendur gerðu grein fyrir áritun endurskoðenda og endurskoðunarskýrslu. Ársreikningurinn borinn upp og samþykktur samhljóða.

Brynhildur Davíðsdóttir, Gylfi Magnússon og Sigríður Rut Júlíusdóttir óska bókað:

Sá ársreikningur samstæðu OR sem nú er samþykktur staðfestir þann gagnvera viðsnúning sem orðinn er á rekstri og fjárhag samstæðunnar. Planið, sem eigendur OR, stjórn og stjórnendur hleyptu af stokkunum snemma árs 2011, var metnaðarfull áætlun sem krafðist uppstokkunar í rekstri og allri nálgun OR við að sinna hlutverki sínu. Ársreikningur samstæðu OR fyrir árið 2016, sem var síðasta ár Plansins, sýnir að samstillt átak starfsfólks, stjórnenda, stjórnar og eigenda skilaði árangri langt umfram markmið. Hlut viðskiptavina, vegna leiðréttingar á verði þjónustunnar í takt við verðlag, má heldur ekki vanmeta.

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur minnir á að á sama árabili og þessi umskipti í rekstri áttu sér stað hefur;

- *OR fengið eigendastefnu, fyrst íslenskra orkufyrirtækja,*
- *hlutverk fyrirtækisins verið skert,*
- *stjórnháttum verið breytt til batnaðar,*
- *tekist að ná traustari tökum á umhverfisáhrifum virkjana,*
- *ánægja viðskiptavina með þjónustu fyrirtækjanna innan samstæðunnar vaxið,*
- *eftirtektarverður árangur náðst í jafnréttismálum og*
- *starfsánægja vaxið jafnt og þétt.*

Nú í lok Plansins þakkar stjórn OR öllu starfsfólki samstæðunnar fyrir vel unnið verk.

Fleira gerðist ekki. Fundi slitið kl. 12:30.

Brynhildur Davíðsdóttir,
Áslaug Friðriksdóttir, Gylfi Magnússon, Kjartan Magnússon,
Sigríður Rut Júlíusdóttir, Valdís Eyjólfssdóttir, Björn Bjarki Þorsteinsson.

Orkuveita Reykjavíkur
Samstæða
Ársreikningur 2016

Orkuveita Reykjavíkur
Bæjarhálsi 1
110 Reykjavík

Kt. 551298-3029

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	5
Rekstrarreikningur	8
Yfirlit um heildarafkomu	9
Efnahagsreikningur	10
Eiginfjárfirlit	11
Sjóðstreymisyfirlit	12
Skýringar	13
Viðauki:	
Stjórnháttayfirlýsing (óendurskoðuð)	50

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Orkuveita Reykjavíkur er sameignarfyritæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur. Samstæðan veitir þjónustu í gegnum félög sín sem reka orkuver, rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu á þjónustusvæði sínu.

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Hann hefur að geyma ársreikning Orkuveitu Reykjavíkur og dótturfélaga þess.

Hagnaður af rekstri samstæðunnar á árinu 2016 nam 13.352 milljónum kr. (2015: 4.176 milljónir kr.). Heildarafkoma samstæðunnar á árinu 2016 nam 6.705 milljónum kr. (2015: 15.025 milljónir kr.). Samkvæmt efnahagsreikningi námu eignir samstæðunnar 300.450 milljónum kr. í árslok (31.12.2015: 310.990 milljónir kr.). Eigið fé nam 121.476 milljónum kr. í árslok (31.12.2015: 114.771 milljónir kr.) og er eiginfjárlutfall samstæðunnar 40,4% (31.12.2015 36,9%).

Í upphafi ársins sem og í árslok voru eigendur móðurfyrirtækisins þrír, en þeir eru:	Eignarhluti
Reykjavíkurborg	93,539%
Akraneskaupstaður	5,528%
Borgarbyggð	0,933%

Stjórnhættir

Stjórn OR leitast við að viðhalda góðum stjórnháttum og efla þá. Stjórnháttum Orkuveitu Reykjavíkur er skipað með lögum nr. 136/2013, sameignarsamningi eigenda, eigendastefnu og starfsreglum stjórnar. Starfsreglurnar taka einnig mið af siðareglum fyrirtækisins, Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland ehf. og Samtökum atvinnulífsins og handbók stjórnarmanna, útgefinni af KPMG. Um dótturfélög gilda samþykktir hvers félags og starfsreglur stjórna þeirra. Þessi skjöl eru aðgengileg á heimasíðu Orkuveitu Reykjavíkur, www.or.is. Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur hefur skipað starfskjaranefnd og hefur tilnefnt fulltrúa í endurskoðunarnefnd Reykjavíkurborgar.

Í viðauka með ársreikningi þessum er að finna nánari upplýsingar um stjórnhætti og í skýringum 24 til og með 28 með ársreikningi er að finna upplýsingar um áhættustýringu Orkuveitu Reykjavíkur.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Alþingi samþykkti breytingar á lögum um ársreikninga nr. 3/2006 um mitt ár 2016. Um afturvirka lagasetningu var að ræða þar sem lögin tóku gildi frá og með 1. janúar 2016. Í 66. gr. d. í lögnum er gerð krafa um að í yfirliti með skýrslu stjórnar eigi að fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Einnig skal gerð grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og lýsa því hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Jafnframt á að vera stutt lýsing á viðskiptalíkani félagsins, ófjárhagslegum mælikvörðum og fleiru. Gera skal skýra og rökstudda grein fyrir þeim málum sem lagagreinin vísar til ef félagið er ekki með stefnu sem tengist þeim.

Ákvæði laganna um ófjárhagslegar upplýsingar tekur gildi fyrir félög í aðildarríkjum Evrópusambandsins frá og með árinu 2017. OR hefur gengið lengra við upplýsingagjöf á ófjárhagslegum þáttum en kveðið er á um í gr. 66 d. í lögum um ársreikninga með útgáfu á skýrslum sem gerðar eru með hliðsjón af alþjóðlegum viðmiðum um samfélagsábyrgð, GRI (Global Reporting Initiative). Ófjárhagslegar upplýsingar verða birtar samhliða samstæðuársreikningi OR vegna ársins 2017 og þar með verður þetta ákvæði innleitt að fullu.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Að áliti stjórnar og forstjóra gefur ársreikningurinn glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2016 ásamt rekstrarafkomu hennar sem og breytingu á handbæru fé á árinu og lýsir helstu áhættuþáttum og óvissu sem samstæðan býr við.

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur og forstjóri staðfesta hér með ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2016.

Reykjavík, 7. mars 2017.

Í stjórn fyrirtækisins:

Forstjóri:

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og eigenda Orkuveitu Reykjavíkur.

Áritun um endurskoðun samstæðuársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað samstæðuársreikning Orkuveitu Reykjavíkur („samstæðan“) fyrir árið 2016. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstreymisfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2016 og afkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2016, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð samstæðunni í samræmi við siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum uppfyllt aðrar siðferðisskyldur okkar í samræmi við þær reglur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Lykilþættir endurskoðunar

Lykilþættir endurskoðunar eru þeir þættir, sem samkvæmt faglegu mati okkar, höfðu mest vægi við endurskoðun samstæðuársreikningsins. Við gefum ekki sérstakt álit á einstökum lykilþáttum en tókum á þeim við endurskoðun á samstæðuársreikningnum í heild og við ákvörðun um álit okkar á honum.

Lykilþáttur

Viðbrögð í endurskoðuninni

Mat framleiðslukerfa (virkjana)

Vísað er til skýringar 10 og 36d „Varanlegir rekstrarfjármunir“.

Í árslok 2016 nam bókfært verð varanlegra rekstrarfjármuna 264,8 milljörðum kr. Þar af nam bókfært verð framleiðslukerfa rafmagns og heits vatns sem færð eru á gangvirði 135,6 milljörðum kr. Gangvirði er metið með því að núvirða framtíðarsjóðflæði þeirra eininga samstæðunnar sem eignirnar tilheyra. Reglulega er bókfært verð þeirra borið saman við gangvirði eða endurheimtanlegt virði sem reiknað er með því að framkvæma virðisrýrnunarpróf. Þegar virðisrýrnunarpróf sýna að gangvirði framleiðslukerfa er verulega undir eða yfir bókfærðu verði þá eru eignirnar færðar í gangvirði að teknu tilliti til varfærnisjónarmiða vegna næmni í breytingu á forsendum, þó aldrei umfram afskrifað endurstofnsverð.

Mat framleiðslukerfa er lykilþáttur í endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar vegna þess hversu hátt hlutfall þessar eignir eru af heildareignum samstæðunnar eða 45%. Þá er innbyggð óvissa í áætlunum stjórnenda meðal annars um verðlag, magnbreytingar, verðbreytingar og aðrar forsendurstjórnenda sem notaðar eru við núvirðingu áætlaðs framtíðarsjóðstreymis framleiðslunnar og vegna þess hversu næm virðisrýrnunarprófin eru fyrir breytingum á forsendum.

Að vinnunni komu verðmatssérfræðingar KPMG sem yfirfóru þau reiknilíkön og forsendur sem stjórnendur byggðu á við útreikninga sína á gangvirði framleiðslukerfa.

Við lögðum mat á forsendur stjórnenda með því að bera þær saman við bæði innri upplýsingar frá samstæðunni og ytri markaðsgögn.

Við máttum hvort hönnun og innleiðing þeirra virðisrýrnunarprófa sem stuðst var við af stjórnendum, væri viðeigandi.

Við lögðum mat á hvort ávöxtunarkrafa og val á áhættulausum vöxtum væru viðeigandi.

Við lögðum mat á hvort almennar forsendur, svo sem mannfjöldaspá, verðlagsforsendur og framtíðarvöxtur, væru viðeigandi.

Gerður var samanburður á virðisrýrnunarprófi stjórnenda félagsins samanborið við útreikninga KPMG. Farið var yfir fyrirbyggjandi næmnigreiningu fyrir hverja einingu fyrir sig þar sem áhrifa breytinga í EBITDA, framtíðarvexti og/eða ávöxtunarkröfu á niðurstöðu virðisrýrnunarprófsins koma fram.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Lykilþáttur

Viðbrögð í endurskoðuninni

Tímasetning í skráningu tekna af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni

<p>Vísað er til skýringar 36k i) "Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni" og skýringu 3 "Starfspáttayfirlit".</p> <p>Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru reikningsfærðar og færðar í rekstrarreikning samkvæmt áætluðu magni. Á seinni tímabilum er sala leiðrétt fyrir mun á mældu afhentu magni og áætlunum. Í lok hvers uppgjörstímabils eru tekjur leiðréttar fyrir mismun á mældri afhendingu til kaupenda og áætlaðri sölu.</p> <p>Ferlið við að greina mun á milli áætlaðrar afhendingar og mældrar afhendingar á magni er flókið og þess vegna er til staðar há eðlislæg hættu á skekkju í tímasetningu í skráningu teknanna. Tímasetning í skráningu tekna af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni er þess vegna einn af lykilþáttum í endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar.</p>	<p>Við lögðum mat á eftirlitsþætti í tekjakerfum og nutum aðstoðar tölvusérfræðinga okkar þar sem við prófuðum viðeigandi tölvueftirlitsumhverfi, m.a. aðgangsstýringar, breytingastjórnun og sjálfvirka eftirlitsþætti í tekjakerfum. Við prófuðum einnig handvirka eftirlitsþætti í tekjuferlinu. Tilgangurinn með prófun okkar var að meta hvort hönnun eftirlitsþátta væri til þess fallin að tryggja rétta tímasetningu í skráningu tekna og hvort virkni eftirlitsþátta væri í samræmi við hönnun þeirra. Við skoðuðum líka eftirfylgni stjórnenda með eftirlitsþáttunum.</p> <p>Við framkvæmdum greiningar á tekjum þar sem við notuðum ytri og innri upplýsingar til að búa til væntingar um tekjur og bárum skráðar tekjur saman við væntingar.</p> <p>Við beittum gagnaendurskoðunaraðgerðum þar sem við beindum sjónum okkar sérstaklega að afstemmingu á milli tekjakerfis og fjárhagsbókhalds.</p>
---	---

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru ársskýrsla að undanskildum samstæðuársreikningi og áritun okkar á hann. Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum ber okkur að lesa aðrar upplýsingar í ársskýrslu og meta hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða aðra þekkingu sem við höfum aflað okkur við endurskoðunina eða virðast verulega rangar. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekkert að upplýsa hvað þetta varðar.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga skráðra félaga og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram samstæðuársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórn og forstjóra að leggja mat á rekstarhæfi samstæðunnar og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa samstæðuna upp eða hætta starfsemi hennar, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort samstæðuársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur samstæðuársreikningsins taka á grundvelli hans.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins, frh.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og forstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi samstæðunnar. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert samstæðuna órekstrarhæfa.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald samstæðuársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.
- Öflum nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna varðandi fjárhagslegar upplýsingar eininga innan samstæðunnar til að geta gefið álit á samstæðuársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, eftirliti og framkvæmd endurskoðunar samstæðunnar og berum óskipta ábyrgð á áritun okkar.

Við upplýsum stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Við lýsum því einnig yfir við stjórn að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega talist hafa áhrif á óhæði okkar og þegar við á, til hvaða varnaraðgerða við höfum gripið.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn um, leggjum við mat á hvaða þættir höfðu mesta þýðingu við endurskoðun samstæðuársreikningsins og eru því lykilþættir endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum þáttum í áritun okkar nema lög og reglur útiloki að upplýst sé um þá eða, við einstakar mjög sjaldgæfar kringumstæður, þegar við metum að ekki skuli upplýsa um lykilþátt þar sem neikvæðar afleiðingar þess eru taldar vega þyngra en almennir hagsmunir af birtingu slíkra upplýsinga.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum samstæðuársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Kristrún Helga Ingólfssdóttir og Guðný Helga Guðmundsdóttir, endurskoðendur ber ábyrgð á endurskoðun samstæðuársreikningsins og þessari áritun.

Reykjavík, 7. mars 2017.

KPMG ehf.

Rekstrarreikningur 2016

	Skýr.	2016	2015
Rekstrartekjur		41.420.682	40.312.178
Söluhagnaður		2.544	44.684
Rekstrartekjur samtals	3	<u>41.423.226</u>	<u>40.356.862</u>
Orkukaup og orkuflutningur		(6.204.799)	(6.400.193)
Laun og launatengd gjöld	5	(5.240.591)	(4.424.532)
Annar rekstrarkostnaður		(4.617.027)	(4.357.952)
		<u>(16.062.417)</u>	<u>(15.182.677)</u>
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA)		<u>25.360.809</u>	<u>25.174.185</u>
Afskriftir	7	(10.392.479)	(10.746.623)
Rekstrarhagnaður (EBIT)		<u>14.968.330</u>	<u>14.427.561</u>
Vaxtatekjur		433.252	510.774
Vaxtagjöld		(5.189.598)	(4.582.634)
Aðrar tekjur (önnur gjöld) af fjáreignum og fjárskuldum		7.844.913	(6.770.931)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	8	<u>3.088.567</u>	<u>(10.842.791)</u>
Áhrif hlutdeildarféлага	12	(3.413)	3.562
Hagnaður fyrir tekjuskatt		18.053.484	3.588.332
Tekjuskattur	9	(4.701.673)	587.267
Hagnaður ársins		<u><u>13.351.811</u></u>	<u><u>4.175.600</u></u>

Skýringar á bls. 13-49 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Yfirlit um heildarafkomu 2016

	Skýr.	2016	2015
Hagnaður ársins		13.351.811	4.175.600
Önnur heildarafkoma			
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning			
Endurmat, hækkun	10	0	10.326.585
Endurmat, lækkun	10	0 (	28.785)
Tekjuskattur af endurmati	9	0 (	1.187.959)
		0	9.109.841
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning			
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu	13	377.160	685.000
Þýðingarmunur	20	(7.024.272)	1.053.298
		(6.647.112)	1.738.298
Önnur heildarafkoma eftir skatta		(6.647.112)	10.848.139
Heildarafkoma		6.704.699	15.023.738

Skýringar á bls. 13-49 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2016

	Skýr.	31.12.2016	31.12.2015
Eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	10	264.822.746	278.311.167
Ófnislegar eignir	11	1.503.771	1.366.036
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	12	59.337	62.750
Eignarhlutar í öðrum félögum	13	3.285.074	2.907.914
Áhættuvarnarsamningar	15	365.333	443.324
Aðrar fjáreignir	15	4.091.936	0
Tekjuskattseign	16	3.714.879	5.458.992
Fastafjármunir samtals		<u>277.843.077</u>	<u>288.550.184</u>
Birgðir	17	582.934	610.407
Viðskiptakröfur	18	4.596.627	4.634.866
Áhættuvarnarsamningar	15	393.183	805.795
Aðrar fjáreignir	15	0	8.713.156
Aðrar skammtímakröfur	18	332.229	352.905
Fyrirframgreiddur kostnaður		213.209	149.855
Bundnar innstæður og markaðsverðbréf	19	4.132.427	1.908.275
Handbært fé	19	12.356.669	5.264.079
Veltufjármunir samtals		<u>22.607.277</u>	<u>22.439.337</u>
Eignir samtals		<u><u>300.450.354</u></u>	<u><u>310.989.521</u></u>
Eigið fé			
Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna		72.918.471	75.808.678
Bundinn hlutdeildarreikningur		7.000.139	0
Bundið eigið fé vegna þróunar		59.759	0
Gangvirkisreikningur		2.822.160	2.445.000
Þýðingarmunur		(1.785.611)	5.238.661
Óráðstafað eigið fé		40.460.965	31.278.845
Eigið fé samtals	20	<u>121.475.883</u>	<u>114.771.184</u>
Skuldir			
Vaxtaberandi skuldir	21	129.316.964	146.346.901
Lífeyrisskuldbinding	22	591.905	542.661
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	14	8.913.368	11.095.112
Áhættuvarnarsamningar	15	2.713.071	2.320.623
Tekjuskattsskuldbinding	16	8.345.332	7.619.437
Langtímaskuldir samtals		<u>149.880.640</u>	<u>167.924.734</u>
Viðskiptaskuldir		2.317.493	2.240.135
Vaxtaberandi skuldir	21	18.322.481	19.288.436
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	14	1.405.741	2.097.051
Áhættuvarnarsamningar	15	2.311.883	1.755.978
Tekjuskattur til greiðslu	9	1.737.164	0
Aðrar skammtímaskuldir	23	2.999.068	2.912.003
Skammtímaskuldir samtals		<u>29.093.830</u>	<u>28.293.603</u>
Skuldir samtals		<u>178.974.471</u>	<u>196.218.337</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u><u>300.450.354</u></u>	<u><u>310.989.521</u></u>

Skýringar á bls. 13-49 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Eiginfjáryfirlit 2016

	Endurmats- reikningur rekstrarfjárm.	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Bundið eigið fé v. þróunar	Gangvirðis- reikningur	Þýðingar- munur	Óráðstafað eigið fé	Samtals eigið fé
Árið 2016							
Eigið fé 1. janúar 2016	75.808.678	0	0	2.445.000	5.238.661	31.278.845	114.771.184
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu				377.160			377.160
Þýðingarmunur					(7.024.272)		(7.024.272)
Hagnaður ársins						13.351.811	13.351.811
Heildarafkoma	0	0	0	377.160	(7.024.272)	13.351.811	6.704.699
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(2.890.207)					2.890.207	0
Hlutdeild í afkomu dótturfélaga færð á bundið eigið fé*		7.000.139				(7.000.139)	0
Fært á bundið eigið fé vegna þróunar*			59.759			(59.759)	0
Eigið fé 31. desember 2016	72.918.471	7.000.139	59.759	2.822.160	(1.785.611)	40.460.965	121.475.883
Árið 2015							
Eigið fé 1. janúar 2015	69.446.324	0	0	1.760.000	4.185.363	24.355.759	99.747.445
Endurmat, hækkun	10.326.585						10.326.585
Endurmat, lækkun	(28.785)						(28.785)
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(1.187.959)						(1.187.959)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu				685.000			685.000
Þýðingarmunur					1.053.298		1.053.298
Hagnaður ársins						4.175.600	4.175.600
Heildarafkoma	9.109.841	0	0	685.000	1.053.298	4.175.600	15.023.738
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(2.747.487)					2.747.487	0
Eigið fé 31. desember 2015	75.808.678	0	0	2.445.000	5.238.661	31.278.845	114.771.183

* Sjá umfjöllun í skýringu 20

Skýringar á bls. 13-49 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Sjóðstreymisýfirlit 2016

	Skýr.	2016	2015
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		13.351.811	4.175.600
Leiðrétt fyrir:			
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	8	(3.088.567)	10.842.791
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага		3.413	(3.562)
Tekjuskattur	9	4.701.673	(587.267)
Afskriftir og virðisrýrnun	10	10.392.479	10.746.623
Söluhagnaður eigna		(2.573)	(44.684)
Lífeyrisskuldbinding, hækkun		49.244	22.394
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		25.407.480	25.151.895
Birgðir, lækkun (hækkun)		27.072	(196.601)
Skammtímakröfur, lækkun (hækkun)		11.651	(13.413)
Skammtímaskuldir, (lækkun) hækkun		(465.284)	307.285
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		24.980.920	25.249.165
Innborgaðar vaxtatekjur		460.966	676.516
Greidd vaxtagjöld		(4.145.818)	(3.947.737)
Mótttekinn arður	8	28.968	9.474
Innborganir (greiðslur) vegna annarra fjármunatekna og fjármagnsgjalda		(1.116)	(172.436)
Handbært fé frá rekstri		21.323.919	21.814.983
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	10	(12.200.177)	(10.057.374)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	11	(207.833)	(109.212)
Söluverð varanlegra rekstrarfjármuna		20.394	80.544
Söluverð eignarhluta í félögum		0	5.319
Breyting á bundnum innlánnum		(2.445.619)	2.445.763
Breyting á markaðsverðbréfum		375.016	(1.024.668)
Aðrar fjáreignir		4.008.100	0
Fjárfestingarhreyfingar		(10.450.119)	(8.659.628)
Fjármögnunarhreyfingar			
Tekin ný langtímalán		8.162.142	0
Afborganir langtímaskulda		(15.631.063)	(14.890.531)
Skammtímalán, hækkun (lækkun)		3.958.074	(1.693.456)
Fjármögnunarhreyfingar		(3.510.846)	(16.583.986)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		7.362.954	(3.428.631)
Handbært fé í ársbyrjun		5.264.079	8.817.887
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		(270.363)	(125.178)
Handbært fé í lok ársins	19	12.356.669	5.264.079
Fjárfesting og fjármögnun án greiðsluáhrifa			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum		(555.151)	(379.066)
Skammtímaskuldir, breyting		555.151	379.066
Tekin ný langtímalán		5.816.713	0
Afborganir langtímaskulda		(5.816.713)	0
Aðrar upplýsingar			
Veltufé frá rekstri		20.240.375	22.563.045

Skýringar á bls. 13-49 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Skýringar

---

1. Fyrirtækið

Orkuveita Reykjavíkur (OR) er sameignarfyrirtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur. Fyrirtækið er með höfuðstöðvar á Íslandi að Bæjarhálsi 1 í Reykjavík. Samstæðureikningur fyrirtækisins geymir ársreikning móðurfyrirtækisins og dótturfélaga þess, (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í hlutdeildarfélögum. Samstæðuársreikningur Orkuveitu Reykjavíkur er hluti af samstæðuársreikningi Reykjavíkurborgar.

Samstæðan veitir þjónustu í gegnum félög sín sem reka orkuver, rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu á þjónustusvæði sínu.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf.

Stjórn staðfesti og heimilaði birtingu ársreikningsins 7. mars 2017.

Fjallað er um reikningsskilaaðferðir samstæðunnar í skýringu 36.

b. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill fyrirtækisins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

c. Matsaðferðir

Reikningsskil samstæðunnar eru gerð á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að hluti varanlegra rekstrarfjármuna hafa verið endurmetnir til gangvirðis, innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum, eignarhlutar í öðrum félögum og aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru færð á gangvirði. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í skýringu 36.

d. Mat og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð samstæðuársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrifin af breytingum eru færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýring 10 - varanlegir rekstrarfjármunir (endurmat dreifi- og framleiðslukerfis og mat á virðisrýnun)
- skýring 13 - eignarhlutir í öðrum félögum (mat forsenda við útreikning gangvirðis eignarhluta flokkaðra til sölu)
- skýring 14 - innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 15 - aðrar fjáreignir og aðrar fjárskuldir (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 16 - tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding (mat á skattalegum framtíðarhagnaði á móti yfirfæranlegu tapi)
- skýring 25 - markaðsáhætta
- skýring 31 - rekstrarleiga húsnæðis (mat á flokkun leigusamninga)

Skýringar

3. Starfspáttayfirlit

Starfspættir og miðlar

Starfssvæði félaga í samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur er einkum á höfuðborgarsvæðinu, en nær auk þess til Suður- og Vesturlands. Samstæðan skiptist í þrjá starfspætti, Orku náttúrunnar, Veitur og aðra starfsemi.

Orka náttúrunnar annast framleiðslu á rafmagni og varmaorku í orkuverum, raforkusölu til stóriðju og smásölu auk reksturs og nýframkvæmda vegna götulýsingar.

Veitur sjá um dreifingu rafmagns, varmaorkuvinnslu á lághitasvæðum og dreifingu varmaorku frá lághitasvæðum og jarðvarmavirkjunum, vatnsöflun og dreifingu á köldu vatni og fráveitustarfsemi.

Önnur starfsemi nær yfir rekstur gagnaflutningskerfis, leigu húsnæðis og búnaðar, tilfallandi sölu sérfræðipjónustu og fleira.

Samstæðan er tekjuskattsskyld, nema sá hluti starfseminnar sem lýtur að rekstri vatnsveitu og fráveitu, sem er háður lögum nr. 32/2004 um vatnsveitur sveitarfélaga og lögum nr. 9/2009 um rekstur fráveitna. Rekstur hitaveitu er háður orkulögum nr. 58/1967, m.a. um arðsemi. Sá hluti raforkurekstursins sem fellur undir sérleyfisrekstur samkvæmt raforkulögum nr. 65/2003 er háður tekjumörkum samkvæmt ákvörðun Orkustofnunar.

Miðill	Opinberar kvaðir
Hitaveita	Um sérleyfisveitur gildir að ráðherra staðfestir gjaldskrá og hún öðlast gildi við birtingu í Stjórnartíðindum.
Rafveita, dreifing	Orkustofnun er send gjaldskrá til staðfestingar. Birta skal gjaldskrá opinberlega.
Rafveita, framleiðsla	Samkeppni er um orkusölu og því eru verðbreytingar á orkuhluta rafmagnsverðs ekki háðar samþykki stjórnvalda.
Vatnsveita	Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár er 0,5% af fasteignamati. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Fráveita	Gjaldskrá skal standa undir öllum kostnaði. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Gagnaveita	Samkeppnisrekstur sem er undir eftirliti Póst- og Fjarskiptastofnunar.

Viðskiptavinir sem hafa veruleg áhrif á tekjur samstæðunnar

Einn viðskiptavinur Orku náttúrunnar hefur veruleg áhrif á fjárhæð heildartekna samstæðunnar á árinu 2016 vegna kaupa á rafmagni til stóriðju. Tekjur samstæðunnar frá þessum viðskiptavini, námu 5.313 milljónum kr. eða 12,8% af heildartekjum. (2015: 5.977 milljónir kr. eða 14,8% af heildartekjum).

Skýringar

3. Starfspáttayfirlit, frh.,

Starfspáttaupplýsingar eru birtar eftir innri upplýsingagjöf fyrirtækisins. Starfspáttir sem eru birtir eru *Veitur*, sem samanstanda af veiturekstri samstæðunnar í heitu og köldu vatni, dreifingu rafmagns og fráveitu, *Orka náttúrunnar* vegna samkeppnisreksturs í framleiðslu og sölu rafmagns og heits vatns auk *Annarrar starfsemi* sem sýnir rekstur móðurfyrirtækisins og *Gagnaveitu Reykjavíkur*. Móðurfyrirtækið sér um þjónustu við dótturfélög, leigu húsnæðis og búnaðar og fleira. Gagnaveita Reykjavíkur sér um rekstur gagnaflutningskerfis.

Við gerð starfspáttayfirlits er notast við sömu reikningskilareglur og samstæðan notast við og lýst er í skýringu 36.

Rekstrarstarfspáttir - svið

Árið 2016

	Veitur	Orka náttúrunnar	Önnur starfsemi	Jöfnunar- færslur	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	27.027.091	12.290.176	2.105.959	0	41.423.226
Tekjur innan samstæðu	3.315.594	4.247.844	5.889.117	(13.452.555)	0
Tekjur starfspáttá	30.342.686	16.538.021	7.995.075	(13.452.555)	41.423.226
Rekstrargjöld starfspáttá	(14.099.606)	(8.327.805)	(7.087.561)	13.452.555	(16.062.418)
Rekstrarhagnaður starfspáttá, EBITDA	16.243.079	8.210.215	907.514	0	25.360.809
Afskriftir	(4.977.064)	(3.496.008)	(929.123)	0	(9.402.195)
Virðisrýrnun	0	0	(990.284)	0	(990.284)
Afkoma starfspáttá, EBIT	11.266.015	4.714.207	(1.011.893)	0	14.968.330
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(3.502.965)	(4.553.242)	8.271.721	2.873.054	3.088.567
Áhrif hlutdeildarféлага	0	0	(3.413)	0	(3.413)
Tekjuskattur	(852.904)	(70.693)	(2.743.777)	(1.034.299)	(4.701.673)
Hagnaður ársins	6.910.147	90.273	4.512.638	1.838.754	13.351.811

Árið 2015

Tekjur frá þriðja aðila	25.850.334	12.387.489	2.119.039	0	40.356.862
Tekjur innan samstæðu	3.006.614	3.408.696	4.873.783	(11.289.093)	0
Tekjur starfspáttá	28.856.949	15.796.185	6.992.821	(11.289.093)	40.356.862
Rekstrargjöld starfspáttá	(11.927.510)	(8.168.873)	(6.375.387)	11.289.093	(15.182.677)
Rekstrarhagnaður starfspáttá, EBITDA	16.929.439	7.627.311	617.434	0	25.174.184
Afskriftir	(5.050.313)	(3.583.614)	(872.697)	0	(9.506.623)
Virðisrýrnun	0	0	(1.240.000)	0	(1.240.000)
Afkoma starfspáttá, EBIT	11.879.126	4.043.698	(1.495.263)	0	14.427.561
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(5.151.462)	(1.575.391)	6.048.537	(10.164.474)	(10.842.791)
Áhrif hlutdeildarféлага	0	0	3.562	0	3.562
Tekjuskattur	(833.113)	(536.118)	(1.702.713)	3.659.211	587.268
Hagnaður ársins	5.894.550	1.932.189	2.854.123	(6.505.264)	4.175.600

Skýringar

3. Starfsþáttayfirlit, frh.

Rekstrarstarfspættir - svið, frh.

	Veitur	Orka náttúrunnar	Önnur starfsemi	Jöfnunarfærslur	Samtals
Efnahagur (31.12.2016)					
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	140.907.133	106.661.900	18.757.484	0	266.326.517
Aðrar eignir	13.820.838	7.188.531	158.044.763	(144.930.295)	34.123.836
					<u>300.450.354</u>
Vaxtaberandi skuldir	67.441.448	61.583.102	147.639.446	(129.024.550)	147.639.446
Aðrar skuldir	8.242.316	4.966.732	27.429.313	(9.303.336)	31.335.025
					<u>178.974.471</u>
Fjárfestingar					
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	6.506.192	2.967.163	3.479.974	0	12.953.328
Efnahagur (31.12.2015)					
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	139.378.006	123.084.460	17.214.738	0	279.677.203
Aðrar eignir	11.343.532	7.541.563	167.050.684	(154.623.462)	31.312.317
					<u>310.989.521</u>
Vaxtaberandi skuldir	71.229.733	71.363.358	165.635.337	(142.593.091)	165.635.337
Aðrar skuldir	7.357.745	5.028.073	21.784.659	(3.587.478)	30.583.000
					<u>196.218.337</u>
Fjárfestingar					
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	3.989.932	4.509.621	1.878.980	0	10.378.533

Skýringar

4. Greining á rekstri jarðvarmaorkuvera

Upplýsingar um afkomu á framleiðslu raforku og heitu vatni sbr. 5. mgr. 41. gr. laga nr. 65/2003:

	Raforka 2016	Heitt vatn 2016	Raforka 2015	Heitt vatn 2015
Jarðvarmavirkjanir				
Tekjur	9.205.438	3.600.872	8.869.348	3.081.045
Rekstrargjöld	(1.927.328) (	789.570) (	1.616.982) (	686.904)
Afskriftir	(2.649.013) (	829.947) (	2.652.948) (	891.754)
Afkoma fyrir fjármagnsgjöld	4.629.097	1.981.355	4.599.418	1.502.387
Arðsemi fjárfestingar	5,4%	7,0%	4,9%	4,8%

Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun eru blandaðar virkjanir, þar sem bæði er framleitt heitt vatn og raforka. Við skiptingu á sameiginlegum kostnaði er miðað við skiptireglu Orku náttúrunnar sem Orkustofnun hefur hafnað. Orkustofnun er skylt lögum samkvæmt að setja Orku náttúrunnar nýjar skiptireglur í kjölfar höfnunarinnar, sem stofnunin hefur ekki gert enn. Uns Orkustofnun setur Orku náttúrunnar nýjar skiptireglur þá er afkoma miðla miðuð við skiptireglur Orku náttúrunnar sem ekki hafa verið samþykktar af Orkustofnun.

5. Laun og launatengd gjöld

	2016	2015
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	4.802.257	3.960.733
Mótframlag í lífeyrissjóði	633.931	526.107
Breyting lífeyrisskuldbindingar	76.744	43.252
Önnur launatengd gjöld	463.473	404.055
Laun og launatengd gjöld samtals	5.976.406	4.934.147
Laun og launatengd gjöld eru þannig færð í ársreikninginn:		
Gjaldfært í rekstrarreikningi	5.240.591	4.424.532
Eignfært á framkvæmdir	735.815	509.615
Laun og launatengd gjöld samtals	5.976.406	4.934.147
Starfsmannafjöldi:		
Fjöldi ársverka	503	462
Starfskjör stjórnna, forstjóra og framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis og dótturfélaga greinast þannig:		
Laun stjórnar móðurfyrirtækis	15.265	14.704
Laun forstjóra móðurfyrirtækis	27.657	24.801
Laun þriggja framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis	56.059	48.310
Laun þriggja stjórnna dótturfélaga	24.101	17.880
Laun þriggja framkvæmdastjóra dótturfélaga	54.914	58.937
Starfslokagreiðslur, þar með talið mótframlag í lífeyrissjóð 1)	20.697	0
	198.694	164.631

1) Framkvæmdastjóri Orku náttúrunnar ohf. lét af störfum á árinu 2016. Laun og launatengd gjöld vegna starfsloka voru gjaldfærð að fullu.

6. Þóknun greidd til endurskoðanda

	2016	2015
Þóknun vegna endurskoðunar ársreiknings og könnunar árshlutauppgjöra	15.288	18.084
Önnur þjónusta greidd til endurskoðanda	4.254	2.616
Samtals þóknun greidd til endurskoðanda	19.542	20.700

Skýringar

7. Afskriftir og virðisrýrnun

	2016	2015
Afskriftir og virðisrýrnun greinast þannig:		
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna, sbr. skýringu 10	9.332.096	9.429.720
Virðisrýrnun eigna í byggingu, sbr. skýringu 10	990.284	1.240.000
Afskriftir ófænislegra eigna, sbr. skýringu 11	70.099	76.903
Afskriftir og virðisrýrnun færð í rekstrarreikning	10.392.479	10.746.623

8. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

	2016	2015
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur af lánum og kröfum	433.252	510.774
Vaxtagjöld og verðbætur	(4.178.582)	(3.877.312)
Ábyrgðargjald til eigenda 1)	(1.011.015)	(705.321)
Vaxtagjöld samtals	(5.189.598)	(4.582.634)
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum	2.873.054	(10.164.474)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu	0	(7.712)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna og fjárskulda á gangvirði í gegnum rekstur	(616.075)	232.605
Gangvirðisbreyting áhættuvarnarsamninga	(1.438.956)	(684.016)
Uppgjör áhættuvarnarsamninga	(1.506.133)	(1.232.298)
Gengismunur	8.504.057	5.075.491
Arðstekjur	28.968	9.474
Aðrar tekjur (gjöld) af fjáreignum og fjárskuldum samtals	7.844.913	(6.770.931)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	3.088.567	(10.842.791)

1) Samstæðan greiddi ábyrgðargjald til núverandi og fyrrverandi eigenda fyrirtækisins vegna ábyrgða sem þeir hafa veitt á skuldir samstæðunnar samkvæmt ákvörðun aðalfundar OR árið 2005. Gjaldið er á ársgrunni, 0,95% (2015: 0,375%) á lán vegna sérleyfisstarfsemi og 0,57% (2015: 0,55%) á lán vegna samkeppnisstarfsemi. Útreikningur gjaldsins er gerður miðað við stöðu lána í lok hvers ársfjórðungs. Ábyrgðargjaldið nam samtals 1.011 milljónum kr. árið 2016 (2015: 705 milljónir kr.) og er fært á meðal vaxtagjalda.

Gangvirðisbreytingar gegnum rekstur

Við mat á gangvirði óskráðra fjáreigna og fjárskulda er beitt viðurkenndum verðmatsaðferðum sem er lýst í skýringu 36. Gangvirðisbreyting sem færð er til tekna í rekstrarreikningi vegna þessa nemur samtals 818 milljónum kr. á árinu 2016 (2015: gjaldfærsla 10.624 milljónir kr.). Gangvirðisbreytingar sem tilheyra fjáreignum og fjárskuldum sem flokkaðar eru á stigi 3 er tekjufærsla að fjárhæð 2.260 milljónir kr. á árinu 2016 (2015: gjaldfærsla 9.932 milljónir kr.).

Eignfærður fjármagnskostnaður

Enginn fjármagnskostnaður hefur verið eignfærður á árinu 2016. Á árinu 2015 var fjármagnskostnaður vegna byggingar á orkuveri að fjárhæð 222 milljónir kr. eignfærður og færður til lækkunar á fjármagnsgjöldum. Vaxtahlutfallið sem notað var við útreikning á árinu 2015 var 4,64%.

	2016	2015
	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.
Vaxtagjöld eru þannig færð í ársreikninginn:		
Gjaldfærð vaxtagjöld í rekstrarreikningi	(5.189.598)	(4.582.634)
Eignfærð vaxtagjöld	0	(221.855)
Vaxtagjöld samtals	(5.189.598)	(4.804.489)

Skýringar

9. Tekjuskattur

Félög í samstæðunni eru tekjuskattsskyld vegna starfsemi sinnar í samræmi við 2. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt fyrir utan að rekstur vatnsveitu og fráveitu er undanþeginn tekjuskatti.

Móðurfyrirtækið er í 36% skatthlutfalli en önnur skattskyld félög samstæðunnar hafa 20% skatthlutfall.

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning greinist þannig:	2016	2015
Tekjuskattur til greiðslu	1.737.164	0
Breyting á frestuðum tekjuskatti	2.964.509 (	587.267)
Gjaldfærður (tekjufærður) tekjuskattur	4.701.673 (	587.267)

Virkt skatthlutfall greinist þannig:	2016	2015
Hagnaður ársins fyrir tekjuskatt	18.053.484	3.588.332
Tekjuskattur skv. skatthlutfalli móðurfyrirtækis	36,0% 6.499.254	36,0% 1.291.800
Áhrif skatthlutfalla dótturfélaga	(3,9%) (700.268) (	(30,3%) (1.086.433)
Áhrif breytinga á mati á nýtingu yfirfæranlegs taps	0,7% 133.132	2,5% 90.764
Óskattskyld starfsemi vatnsveitu og fráveitu	(7,0%) (1.259.401) (	(25,7%) (922.440)
Áhrif gengismunar vegna mismunandi starfrækslugjaldmiðla í samstæðunni	0,2% 38.503	1,2% 42.234
Aðrir liðir	(0,1%) (9.548) (	(0,1%) (3.192)
Virkur tekjuskattur	26,0% 4.701.673 (	16,4%) (587.267)

Tekjuskattur færður beint á eigið fé

Frestaður skattur	2016	2015
Fellur til vegna tekna og gjalda sem færð eru beint yfir á eigið fé		
Tekjuskattsáhrif af endurmati	0	1.187.959
Frestaður tekjuskattur samtals	0	1.187.959

Skýringar

10. Varanlegir rekstrarfjármunir

2016	Framleiðslu-kerfi	Veitu-kerfi	Aðrar fasteignir	Aðrir lausa-fjármunir	Samtals
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	242.676.320	264.376.762	1.512.548	1.986.046	510.551.676
Endurflokkun eigna	(276.822)	(107.740)	81.295	(17.465)	(320.732)
Viðbætur á árinu	3.848.583	8.213.874	364.930	317.590	12.744.977
Viðbætur eigna í byggingu	518	0	0	0	518
Þýðingarmunur	(22.342.020)	0	(1.741)	(8.870)	(22.352.631)
Selt og aflagt á árinu	0	0	0	(66.893)	(66.893)
Staða í árslok	223.906.578	272.482.897	1.957.032	2.210.408	500.556.916
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	89.424.779	141.539.321	292.548	983.861	232.240.509
Endurflokkun eigna	(301.712)	(44.685)	43.290	(17.625)	(320.732)
Afskrifað á árinu	4.638.729	4.449.197	20.635	223.536	9.332.096
Virðisrýrnun eigna í byggingu	990.284	0	0	0	990.284
Þýðingarmunur	(6.455.987)	0	(621)	(2.309)	(6.458.916)
Selt og aflagt á árinu	0	0	0	(49.072)	(49.072)
Staða í árslok	88.296.093	145.943.833	355.851	1.138.391	235.734.169
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2016.....	153.251.540	122.837.442	1.220.000	1.002.185	278.311.167
Bókfært verð 31.12.2016.....	135.610.485	126.539.064	1.601.181	1.072.017	264.822.746
Par af eignir í byggingu í árslok	346.299	1.790.524	0	0	2.136.823
2015					
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	229.949.102	241.679.011	1.664.022	1.683.033	474.975.168
Endurflokkun eigna	(493.601)	(27.526)	(172.813)	(140.979)	(834.918)
Viðbætur á árinu	4.496.859	4.578.892	106.712	475.116	9.657.579
Viðbætur eigna í byggingu	596.015	15.728	0	0	611.742
Þýðingarmunur	3.385.148	0	279	204	3.385.631
Selt og aflagt á árinu	0	0	(85.652)	(31.328)	(116.979)
Endurmat, hækkun	4.742.797	18.221.921	0	0	22.964.718
Endurmat, lækkun	0	(91.264)	0	0	(91.264)
Staða í árslok	242.676.320	264.376.762	1.512.548	1.986.046	510.551.676
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	80.301.902	127.310.832	514.635	918.390	209.045.759
Endurflokkun eigna	(493.601)	(27.526)	(172.813)	(140.979)	(834.918)
Afskrifað á árinu	4.788.113	4.403.737	13.231	224.640	9.429.720
Virðisrýrnun eigna í byggingu	1.240.000	0	0	0	1.240.000
Þýðingarmunur	864.989	0	90	335	865.413
Selt og aflagt á árinu	0	0	(62.594)	(18.525)	(81.119)
Endurmat, hækkun	2.723.376	9.914.756	0	0	12.638.133
Endurmat, lækkun	0	(62.479)	0	0	(62.479)
Staða í árslok	89.424.779	141.539.321	292.548	983.861	232.240.509
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2015.....	149.647.200	114.368.179	1.149.387	764.643	265.929.409
Bókfært verð 31.12.2015.....	153.251.540	122.837.442	1.220.000	1.002.185	278.311.167
Par af eignir í byggingu í árslok	7.308.846	1.716.102	0	0	9.024.949

Skýringar

10. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Endurmat

Við endurmat eru viðkomandi eignaflokkar metnir til gangvirðis. Endurmat er fært á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádregnum tekjuskatti samanber skýringu 36 d. Endurmatið er unnið af sérfræðingum innan samstæðunnar.

Ekkert endurmat var framkvæmt á árinu 2016.

Endurmat var síðast framkvæmt í viðkomandi kerfum samkvæmt eftirfarandi töflu:

	Dagsetning endurmats
Framleiðslukerfi:	
Heitt vatn	31.12.2013
Kalt vatn	31.12.2015
Rafmagn	31.12.2014
Dreifikerfi:	
Heitt vatn	31.12.2015
Kalt vatn	31.12.2015
Fráveita	31.12.2015
Rafmagn	31.12.2015
Gagnaflutningur	31.12.2015

Gangvirði framangreindra eigna er ákvarðað út frá afskrifuðu endurstofnverði. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning var stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum samstæðunnar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt núvirt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Veitukerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfi og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa. Endurmat flokkast undir stig 3 af gangvirði, en stigin eru nánar útskýrð í skýringu 29.

Upplýsingar um endurmetnar eignir í árslok

	Framleiðslu- kerfi	Veitu- kerfi	Samtals
31.12.2016			
Endurmetið bókfært verð	135.610.485	126.539.064	262.149.549
Par af áhrif endurmats	(35.532.280)	(48.341.332)	(83.873.612)
Bókfært verð án endurmats	100.078.205	78.197.731	178.275.936
31.12.2015			
Endurmetið bókfært verð	153.251.540	122.837.442	276.088.982
Par af áhrif endurmats	(39.264.621)	(50.466.177)	(89.730.798)
Bókfært verð án endurmats	113.986.919	72.371.264	186.358.184

Skýringar

10. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Virðisrýrnunarpróf

Virðisrýrnunarpróf voru gerð miðað við stöðu eigna í lok september 2016 til að staðfesta hvort bæði eignir í notkun og helstu eignir í byggingu standi undir væntu framtíðarsjóðstreymi. Virðisrýrnunarpróf eru framkvæmd á hvern og einn miðil fyrir framleiðslukerfi og veitukerfi sem er minnsta sjóðskapandi eining.

Endurheimtanleg fjárhæð hvers miðils var metin út frá notkunarvirði. Notkunarvirði var ákvarðað á þann hátt að núvirða áætlað framtíðarfjárstreymi miðað við áframhaldandi nýtingu miðlanna. Fjárstreymi var byggt á rekstraráætlun næstu fimm ára. Við mat á nýtingarvirði byggja stjórnendur á áætlun um á framtíðar þróun starfseminnar, byggt er á bæði ytri og innri upplýsingum.

Stuðst var við eftirfarandi forsendur við mat á notkunarvirði:

	Árið 2016				Framl.kerfi virkjana
	Veitukerfi				
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	
Meðalvöxtur tekna 2016-2021	2,0%	0,8%	-0,1%	1,7%	3,7%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagspr.	1,2%	0,9%	0,9%	0,9%	0%-6,8%
EBITDA meðalvöxtur 2016-2021	2,6%	1,8%	-0,5%	1,5%	4,0%
Veginn fjármagnskostnaður	5,4%	5,2%	6,3%	5,7%	5,3%-8,8%

	Árið 2015				Framl.kerfi virkjana
	Veitukerfi				
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	
Meðalvöxtur tekna 2016-2020	1,4%	1,8%	2,2%	2,8%	2,8%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagspr.	1,0%	1,0%	0,7%	0,7%	0,0% til 4,9%
EBITDA meðalvöxtur 2016-2020	1,5%	1,7%	2,3%	3,2%	2,3%
Veginn fjármagnskostnaður	4,8%	5,4%	5,0%	5,0%	4,8%- 7,5%

Ekki eru líkur á virðisrýrnun hjá veitukerfum eða heitavatnsframleiðslu þar sem umframvirði er töluvert. Próf fyrir rafmagnsframleiðslu er þó næmt fyrir breytingum á lykilorðum. Ef ávöxtunarkrafa hækkar um 0,35 prósentustig en öðrum forsendum er haldið óbreyttum þá reiknast virðisrýrnun í rafmagnsframleiðslu 1,3 milljarðar kr. Ef að áætluð EBITDA er 6% lægri á ári út áætlunartímabilið en öðrum forsendum er haldið óbreyttum reiknast virðisrýrnun um 0,7 milljarða kr.

Eignir í byggingu

Eignir í byggingu hafa verið færðar niður um 990,3 milljónir kr. á árinu 2016 (2015: 1.200 millj. kr.) vegna óvissu um framtíð samnings um kaup á tveimur 45 MW vélarsamstæðum. Eftir niðurfærsluna er bókfært verð samningsins 0 kr. Ekki eru vísbendingar um virðisrýrnun á öðrum eignum í byggingu sem bókfærðar eru á 2,1 milljarð kr. í lok árs 2016 (2015: 9,0 milljarðar kr.)

Nánar er fjallað um virðisrýrnunarpróf í skýringu 36 h.

Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna samstæðunnar sem metnar eru fasteignamati nam 22.808 milljónum kr. í árslok 2016 (2015: 21.485 milljónum kr.). Brunabótamat eigna samstæðunnar er 30.175 milljónir kr. á sama tíma (2015: 30.064 milljónum kr.). Meðal þessara eigna eru fasteignir sem eignfærðar eru meðal framleiðslukerfa og dreifikerfa. Váttryggingaverðmæti eigna samstæðunnar er 356.225 milljónir kr. (2015: 370.013 milljónir kr.).

Skuldbindingar

Á árinu tilkynnti OR að ekki yrði um frekari kaup á vélasamstæðum skv. samningi við framleiðendur frá árinu 2008. Viðræður um afpöntun tveggja síðustu vélasamstæðanna standa yfir en eftirstöðvar samningsins eru metnar á 6,3 milljarða kr. (31.12.2015: 6,6 milljarðar kr.). Kostnaður vegna afpöntunarinnar er metinn óverulegur. Samstæðan hefur að auki gert innkaupa- og verksamninga vegna framkvæmda við framleiðslu- og dreifikerfi. Eftirstöðvar þessara samninga í lok ársins eru áætlaðar 2,1 milljarðar kr. (31.12.2015: 0,9 milljarðar kr.).

Skýringar

11. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir greinast þannig:

	Hita- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
2016			
Heildarverð			
Staða í ársbyrjun	1.427.031	1.284.666	2.711.697
Endurflokkun	0	0	0
Viðbætur á árinu	0	207.833	207.833
Staða í árslok	1.427.031	1.492.499	2.919.531
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	457.768	887.892	1.345.660
Endurflokkun	0	0	0
Afskrifað á árinu	0	70.099	70.099
Staða í árslok	457.768	957.990	1.415.759
Bókfært verð			
Bókfært verð 1.1. 2016	969.263	396.774	1.366.037
Bókfært verð 31.12.2016	969.263	534.509	1.503.771
2015			
Heildarverð			
Staða í ársbyrjun	1.427.031	1.575.650	3.002.681
Endurflokkun eigna	0 (	400.196) (	400.196)
Viðbætur á árinu	0	109.212	109.212
Staða í árslok	1.427.031	1.284.666	2.711.697
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	457.768	1.211.184	1.668.953
Endurflokkun eigna	0 (	400.196) (	400.196)
Afskrifað á árinu	0	76.903	76.903
Staða í árslok	457.768	887.892	1.345.660
Bókfært verð			
Bókfært verð 1.1. 2015	969.263	364.466	1.333.728
Bókfært verð 31.12.2015	969.263	396.774	1.366.037

12. Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum

	2016		2015	
	Eignarhluti	Bókfært verð	Eignarhluti	Bókfært verð
Íslensk Nýorka ehf.	28,95%	27.670	28,95%	28.357
Netorka hf.	38,41%	25.521	38,41%	28.204
Orkuskólinn REYST hf.	45,00%	6.146	45,00%	6.190
Samtals		59.337		62.750

Hlutdeild samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga var neikvæð um 3,4 milljón kr. á árinu 2016 (2015: jákvæð um 3,6 milljón kr.).

Skýringar

13. Eignarhlutar í öðrum félögum

	Eignarhluti	2016	2015
Landsnet hf. 1)	6,8%	3.222.160	2.845.000
Aðrir eignarhlutar í félögum		62.914	62.914
Eignarhlutar í öðrum félögum samtals		<u>3.285.074</u>	<u>2.907.914</u>

Gangvirði eignarhluta sem flokkaðir eru sem fjáreignir til sölu er ákvarðað með viðurkenndum matsaðferðum. Stuðst er við verðmat sem framkvæmd eru af óháðum þriðja aðila auk mats sérfræðinga innan OR. Gangvirðisbreyting Landsnets hf. nam 377 milljónum. kr. á árinu og var hækkunin færð á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigið fjár. Sjá nánar í skýringu 29.

1) Samkvæmt ákvæðum raforkulaga nr. 65/2003 er eigendum hlutafjár Landsnets einungis heimilt að framselja hlutafé sitt til annarra eigenda í fyrirtækinu, en ekki aðilum utan þess.

14. Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

	2016	2015
Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum í ársbyrjun	(13.192.163)	(3.027.689)
Breyting á gangvirði á árinu	2.873.054	(10.164.474)
Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamn. í árslok, (skuld) / eign	<u>(10.319.109)</u>	<u>(13.192.163)</u>
Skipting innbyggðu afleiðanna er eftirfarandi:		
Langtímahluti innbyggðra afleiða, (skuld) / eign	(8.913.368)	(11.095.112)
Skammtíamhluti innbyggðra afleiða (skuld) / eign	(1.405.741)	(2.097.051)
Innbyggðar afleiður samtals	<u>(10.319.109)</u>	<u>(13.192.163)</u>

Frekari umfjöllun um innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum má finna í skýringu 25 c.

15. Aðrar fjáreignir og aðrar fjárskuldir

Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstrarreikning:

	2016	2015
Fastfjármunir		
Skuldabréf	4.091.936	0
Áhættuvarnarsamningar	365.333	443.324
	<u>4.457.269</u>	<u>443.324</u>
Veltufjármunir		
Skuldabréf	0	8.713.156
Áhættuvarnarsamningar	393.183	805.795
	<u>393.183</u>	<u>9.518.951</u>
Langtímaskuldir		
Áhættuvarnarsamningar	(2.713.071)	(2.320.623)
Skammtíamaskuldir		
Áhættuvarnarsamningar	(2.311.883)	(1.755.978)

Í september 2016 var undirritað samkomulag milli Orkuveitu Reykjavíkur og Magma Energy Sweden, móðurfélags HS Orku um breyttar afborganir á skuldabréfi sem áður var á meðal veltufjármuna en skuldabréfið var eingreiðslulán með gjalddaga í desember 2016. Samkvæmt samkomulaginu var helmingur fjárhæðar bréfsins greiddur við staðfestingu samkomulagsins og helmingur verður greiddur á fyrri hluta árs 2018. Hlutabréf í HS Orku munu áfram verða að veði fyrir greiðslu og vextir hækka úr 1,5% í 5%. Afleiður eru ekki aðskildar frá skuldabréfinu. Gangvirði er metið út frá framvirkum verði á áli og það núvirt með vöxtum viðkomandi myntar auk viðeigandi álags vegna mótaðilaáhættu. Öll skuldabréf fyrirtækisins eru skilgreind á 3. stigi gangvirðis eins og frekar er greint í skýringu 29.

Áhættuvarnarsamningar eru metnir með núvirtu framtíðargreiðslufæði og markaðsgögn notuð við verðlagninguna.

Skýringar

16. Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding

2016	Skatteign	Skattskuld	Samtals
Tekjuskattseign í ársbyrjun	5.458.992	7.619.438 (	2.160.445)
Reiknaður tekjuskattur ársins	(3.654.661)	1.047.012 (	4.701.673)
Tekjuskattur til greiðslu	1.621.717 (	115.446)	1.737.164
Aðrar breytingar	288.831 (	205.670)	494.501
Tekjuskattseign - (skuld) í árslok	3.714.880	8.345.332 (	4.630.453)
2015			
Tekjuskattseign í ársbyrjun	3.546.925	5.063.468 (	1.516.542)
Reiknaður tekjuskattur ársins	1.956.428	1.369.161	587.267
Aðrar breytingar	93.971	137.182 (	43.212)
Tekjuskattur af endurmati	(138.332)	1.049.627 (	1.187.959)
Tekjuskattseign- (skuld) í árslok	5.458.992	7.619.438 (	2.160.445)

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	31.12.2016		31.12.2015	
	Skatteign	Skattskuld	Skatteign	Skattskuld
Varanlegir rekstrarfjármunir	0	8.495.648	714.653	10.521.628
Innbyggðar afleiður	3.714.879	0	4.749.179	0
Aðrir liðir	0	897.554 (	430.890)	131.931
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	0 (	1.365.758)	426.050 (	3.218.877)
Áhrif af niðurfærslu á skattalegu tapi	0	317.889	0	184.757
Tekjuskattseign í árslok	3.714.879	8.345.332	5.458.992	7.619.437

Yfirfæranlegt skattalegt tap

Samkvæmt gildandi skattalöggjöf er yfirfæranlegt skattalegt tap nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði 10 ár frá því það myndast. Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok er nýtanlegt sem hér segir:

	2016	2015
Ójafnað skattalegt tap ársins 2008, nýtanlegt til ársins 2018	4.147.939	12.446.443
Ójafnað skattalegt tap ársins 2009, nýtanlegt til ársins 2019	2.475.484	4.831.415
Ójafnað skattalegt tap ársins 2016, nýtanlegt til ársins 2026	205.368	0
Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok	6.828.791	17.277.859
Ójafnað skattalegt tap ársins 2008 sem hefur verið niðurfært	1.589.445	923.783

Stjórnendur hafa lagt mat á nýtingu yfirfæranlegs skattalegs taps og gert áætlanir um skattskyldan hagnað næstu ár. Tekjuskattseign vegna yfirfæranlegs taps er færð upp að því marki sem talið er að það nýtist. Yfirfæranlegt tap að fjárhæð 1,6 milljarðar kr. er ekki eignfært í lok árs 2016, en var í upphafi árs 0,9 milljarðar kr., vegna óvissu um nýtingu á því. Áhrif skatta eru 0,1 milljarður kr.

Skýringar

17. Birgðir

	2016	2015
Efnisbirgðir	582.934	610.407

Efnisbirgðir samanstanda af efni til viðhalds framleiðslu- og dreifikerfa samstæðunnar. Hluti birgða er skilgreindur sem öryggisbirgðir, þ.e. þær birgðir sem verða að vera til staðar til að bregðast við bilunum eða viðhaldi jafnvel þó veltuhraði þeirra sé lítil. Verðmæti birgða er yfirfarið reglulega. Birgðir til endurnýjunar og nýbygginga eru eignfærðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna sem hluti af kostnaði við eignir í byggingu.

18. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig í árslok:	2016	2015
Viðskiptakröfur, stórnotendur	670.120	733.062
Viðskiptakröfur, smásala	4.075.708	4.064.615
Viðskiptakröfur, samtals	4.745.828	4.797.677
Óbein niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(149.201)	(162.811)
	<u>4.596.627</u>	<u>4.634.866</u>
Aðrar skammtímakröfur greinast þannig í árslok:		
Fjármagnstekjuskattur	102.606	127.880
Áfallnar vaxtatekjur	47.617	43.664
Kröfur á starfsmenn	3.807	4.630
Aðrar kröfur	178.199	176.731
	<u>332.229</u>	<u>352.905</u>

19. Handbært fé og markaðsverðbréf

Handbært fé, markaðsverðbréf og bundin innstæða greinist þannig í árslok:	2016	2015
Bankainnstæður, bundnar í þrjá til tólf mánuði	3.000.000	554.381
Markaðsverðbréf	1.132.427	1.353.894
Handbært fé, laust innan þriggja mánaða	12.356.669	5.264.079
	<u>16.489.096</u>	<u>7.172.354</u>

20. Eigið fé

Eiginfjárlutfall samstæðunnar í árslok var 40,4% (2015: 36,9%). Ávöxtun eiginfjár var jákvæð um 12,0% á árinu 2016 (2015: jákvæð um 4,0%).

Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna

Endurmatsreikningur samstæðunnar samanstendur af endurmatshækkunum rekstrarfjármuna að teknu tilliti til tekjuskatts. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning og millifærðar á sama tíma af endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé.

Þýðingarmunur

Á þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til vegna umreiknings reikningsskila starfsemi í öðrum gjaldmiðli sem er aðskiljanlegur hluti af rekstri félagsins.

Gangvirðisreikningur

Gangvirðisreikningur samanstendur af hækkunum á mati á fjáreignum til sölu að teknu tilliti til tekjuskatts.

Bundinn hlutdeildarreikningur

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum að færa hlutdeild í afkomu dóttur- eða hlutdeildarféлага, sem færð er í rekstrarreikning og er umfram móttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, á bundinn hlutdeildarreikning meðal eigin fjár.

Bundið eigið fé vegna þróunar

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum sem eignfæra þróunarkostnað að færa sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á sérstakan lið meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta arði af.

Óráðstafað eigið fé

Enginn arður var greiddur til eigenda móðurfyrirtækisins árið 2016 (2015: Engin arðgreiðsla). Stjórn fyrirtækisins leggur til að ekki verði greiddur arður til eigenda móðurfyrirtækisins á árinu 2017 vegna rekstrar á árinu 2016. Eigendafundur tekur ákvörðun um arðgreiðslur.

Skýringar

21. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir samstæðunnar eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Frekari upplýsingar um vaxtaáættu og gjaldeyrisáættu eru veittar í skýringu 25. Vaxtaberandi skuldir greinast með eftirfarandi hætti:

Langtímaskuldir	31.12.2016	31.12.2015
Skuldir við lánastofnanir	106.326.779	130.929.982
Víkjandi lán frá eigendum	13.293.025	13.711.809
Skuldabréfaútgáfa	25.159.658	20.993.546
	144.779.461	165.635.337
Næsta árs afborganir langtímaskulda	(15.462.497)	(19.288.436)
	129.316.964	146.346.901
Skammtímaskuldir		
Næsta árs afborganir langtímaskulda	15.462.497	19.288.436
Víxlar	2.859.984	0
	18.322.481	19.288.436
Vaxtaberandi skuldir samtals	147.639.446	165.635.337

Skilmálar vaxtaberandi skulda

Lokagjalddagi	31.12.2016		31.12.2015	
	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:				
Skuldir í CHF	5.10.2027	0,00%	12.148.428	0,00%
Skuldir í EUR	19.12.2027	0,65%	37.619.335	0,79%
Skuldir í USD	15.11.2038	2,18%	30.554.614	1,62%
Skuldir í JPY	10.5.2027	0,00%	5.868.767	0,13%
Skuldir í GBP	26.2.2024	1,53%	2.544.687	1,74%
Skuldir í SEK	5.10.2027	0,00%	3.747.424	0,00%
			92.483.255	121.492.664
Skuldir í íslenskum krónum:				
Verðtryggðar	9.5.2046	4,13%	45.696.207	4,03%
Óverðtryggðar	5.12.2018	6,90%	9.459.984	7,40%
			55.156.191	44.142.674
Vaxtaberandi skuldir samtals			147.639.446	165.635.337

Afborganir vaxtaberandi lána greinast þannig næstu ár:

31.12.2016

Árið 2017.....	18.322.481
Árið 2018.....	14.605.156
Árið 2019.....	13.467.078
Árið 2020.....	13.224.740
Árið 2021.....	12.160.142
Síðar	75.859.848
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun	147.639.445

31.12.2015

Árið 2016.....	19.288.436
Árið 2017.....	15.001.564
Árið 2018.....	15.928.982
Árið 2019.....	14.275.206
Árið 2020.....	13.976.808
Síðar	87.164.340
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun.....	165.635.337

Skýringar

21. Vaxtaberandi skuldir, frh.

Ábyrgðir og veðsetningar

Eigendur móðurfyrirtækisins eru í hlutfallslegri ábyrgð meirihluta allra skulda og skuldbindingum þess. Samstæðan hefur ekki veðsett eignir sínar til tryggingar á skuldum.

Fjárhagsskilyrði lánasamninga

Lán að fjárhæð 23.443 milljónir kr. eru með tilteknum fjárhagsskilyrðum sem snúa að hlutföllum endurgreiðslutíma lána miðað við EBITDA og vaxta sem hlutfall af EBITDA. Einnig er horft til þess að markmið áætlana séu innan ákveðinna vikmarka (2015: 13.909 milljónir kr.). Stjórnendur fara reglulega yfir fjárhagsskilyrðin og er mat stjórnenda að ekki sé hættá á að þau falli. Í lok árs 2016 stóðst samstæðan öll fjárhagsskilyrði lánasamninga.

22. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding kemur til vegna réttinda núverandi og fyrrverandi starfsmanna samstæðunnar í réttindatengdum lífeyriskerfum.

Í árslok var áfallin lífeyrisskuldbinding samstæðunnar metin um 617 milljónir kr., núvirt miðað við 2% vexti, að teknu tilliti til hlutdeildar í hreinni eign lífeyrissjóðsins (2015: 568 milljónir kr.). Samstæðan uppfærir lífeyrisskuldbindinguna samkvæmt mati tryggingastærðfræðings þegar það liggur fyrir ár hvert. Forsendur um lífslíkur eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Áætluð hækkun skuldbindingarinnar á árinu byggir á almennri hækkun launa að teknu tilliti til vaxta. Hækkun skuldbindingarinnar á árinu er færð til gjalda í rekstrarreikningi á meðal launa og launatengdra gjalda. Sá hluti skuldbindingarinnar sem áætlaður er til greiðslu á árinu 2017 er færður meðal skammtímaskulda.

	2016	2015
Lífeyrisskuldbinding í ársbyrjun	567.661	545.264
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna á árinu	(27.500)	(20.855)
Hækkun á lífeyrisskuldbindingu á árinu	76.744	43.252
Lífeyrisskuldbinding í árslok	616.905	567.661
Langtímahluti lífeyrisskuldbindingar	591.905	542.661
Skammtíahluti lífeyrisskuldbindingar	25.000	25.000
Lífeyrisskuldbinding í árslok	616.905	567.661

23. Aðrar skammtímaskuldir

	2016	2015
Ógreidd opinber gjöld	497.163	513.479
Ógreidd laun og launatengdir liðir	1.029.443	934.141
Áfallin vaxtagjöld	554.415	585.862
Næsta árs greiðslur vegna lífeyrisskuldbindingar	25.000	25.000
Gjaldfallnir afleiðusamningar*	740.000	740.000
Aðrar skuldir	153.047	113.521
Aðrar skammtímaskuldir samtals	2.999.068	2.912.003

* Sjá umfjöllun í skýringu 34.

Skýringar

24. Áhættustýring og fjármálagerningar

Áhættustefna samstæðunnar var uppfærð og samþykkt af stjórn og eigendum Orkuveitu Reykjavíkur seinni hluta ársins 2016. Stefna stjórnar er að í allri starfsemi samstæðunnar sé gætt að áhættu og með því stuðlað að ábyrgum og skilvirkum ákvörðunum sem og stjórnunarháttum. Áhættuhandbók lýsir meginmarkmiðum stjórnar að þessu leyti. Hún skilgreinir jafnframt megingundir áhættu, mælikvarða við mat á þeim ásamt helstu aðferðum, markmiðum og mörkum við daglega áhættustýringu samstæðunnar. Ein grunnstoð áhættuhandbókar er að kortleggja þá áhættuþætti sem skipta máli í þessu samhengi, mæla áhrif þeirra og skilgreina ásætlanleg mörk við stýringu þeirra.

Ákvörðunartaka og eftirlit með framkvæmd áhættustefnunnar er hjá áhætturáði. Í áhætturáði sitja forstjóri OR, framkvæmdastjóri fjármála, aðstoðarmaður framkvæmdastjóra fjármála, forstöðumaður áhættustýringar og forstöðumaður fjárstýringar og greininga. Meðal annars er fylgst með:

- að viðhlítandi aðferðir séu notaðar til auðkenningar og mælingar áhættu
- að eftirlitskerfi með áhættu séu til staðar og séu skilvirk
- að áhættustefnu stjórnar sé fylgt í rekstri Orkuveitu Reykjavíkur

Áhættustýring á fjármálasviði fer með umsjón og framkvæmd áhættustýringar. Markmið áhættustýringar er að fylgjast með, greina og stýra bæði fjárhags- og rekstraráhættum samstæðunnar.

Fjárhagsleg áhætta greinist í:

- Markaðsáhætta, sem fjallað er um í skýringu 25
- Lausafjárahætta, sem fjallað er um í skýringu 26
- Mótaðilaáhætta, sem fjallað er um í skýringu 27
- Rekstraráhætta, sem fjallað er um í skýringu 28

25. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla, álverðs, vaxta og annarra verðbreytinga hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjármálagerninga. Miðað við núverandi efnahagsreikning er markaðsáhætta Orkuveitu Reykjavíkur einkum rakin til breytinga á vöxtum, gjaldmiðlum, verðbólgu og álverðs en áhætta vegna markaðsverðbréfa, s.s. hluta- og skuldabréfa er minni. Áhættan sem vegur mest hjá samstæðunni er því þrenns konar:

- a. Gjaldeyrissáhætta vegna eigna og skulda í efnahagsreikningi og sjóðstreymis í erlendri mynt
- b. Vaxtaáhætta vegna lána og samninga samstæðunnar í greiðsluflæði og gangvirðis fjármálagerninga
- c. Álverðsáhætta vegna álverðstengdra raforkusamninga

a. Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hættan á því að breytingar í gengi gjaldmiðla hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Gjaldeyrissáhætta er mæld sem mismunur milli eigna og skulda í hverri mynt þar sem tillit er tekið til allra eigna og skulda, framvirkra samninga og annarra afleiða. Áhættustýringu er heimilt að nota framvirka samninga og gjaldmiðlaskiptasamninga til að draga úr áhættu vegna gengisbreytinga.

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna sölusamninga, innkaupa og langtímalána í mismunandi gjaldmiðlum. Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru íslensk króna (ISK) evra (EUR), svissneskir frankar (CHF) og bandarískur dollar (USD).

Af vaxtaberandi lánnum samstæðunnar eru um 62,6% í erlendum gjaldmiðlum. Samstæðan hefur gert langtíma sölusamninga á raforku í erlendum gjaldmiðli (USD). Væntar tekjur vegna þessara samninga á uppgjörstegi eru um 81.059 milljónir kr. (2015: 98.698 milljónir kr.) Sú fjárhæð er byggð á framvirku verði á áli á LME (London Metal Exchange), gengi USD og væntingum um verðþróun á áli næstu 25 árin samkvæmt mati CRU, óháðum matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörstegi.

Gengi helstu gjaldmiðla á árinu:	2016	2015	31.12.2016	31.12.2015
	Meðalgengi		Árslokagengi	
CHF	122,504	137,077	110,810	130,500
EUR	133,591	146,296	119,130	141,320
USD	120,673	131,847	112,820	129,590
JPY	1,112	1,089	0,966	1,076
GBP	163,803	201,576	138,910	192,060
SEK	14,128	15,6419	12,432	15,395
Þróng viðskiptavog SÍ	179,629	200,993	161,668	191,495

Skýringar

25. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrisáhætta, frh.

Gjaldeyrisáhætta í efnahag

Gjaldeyrisáhætta samstæðunnar er eftirfarandi:

31.12.2016	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(12.148.428)	(37.619.335)	(30.554.614)	(5.868.767)	(3.747.424)		(2.544.687)	(92.483.255)
Viðskiptakröfur/(skuldir)	(102)	7.230	457.005	67	3	734.618	43	1.198.865
Handbært fé	200.958	228.385	462.009	50.957	32.841	57.926	31.952	1.065.027
Innbyggðar afleiður			(10.319.109)					(10.319.109)
Áhættuvarnarsamningar	951.952	6.511.505	(5.301.761)	1.084.754	901.206		1.049.601	5.197.257
Aðrar fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur			4.091.936					4.091.936
Kröfur/(skuldir) tengdra aðila*	(71.497)	(825.633)				(4.072.957)		(4.970.087)
Langtímalán til tengdra aðila*			47.596.551			13.986.551		61.583.102
Áhætta fjármálagerninga	(10.995.619)	(30.943.712)	5.606.384	(4.732.990)	(2.813.374)	10.706.138	(1.463.090)	(34.636.264)
Eigið fé dótturfélags í USD**			47.300.597					47.300.597
Samtals áhætta yfir eigið fé	(10.995.619)	(30.943.712)	52.906.981	(4.732.990)	(2.813.374)	10.706.138	(1.463.090)	12.664.333

(*) Starfrækslugjaldmiðill Orku náttúrunnar ohf. er USD og færast gengismunur yfir hagnað/(tap) af eignum og skuldum félagsins í ISK. Jafnframt færast gengismunur í móðurfélagi vegna erlendra eigna og skulda móðurfélagsins gagnvart dótturfélag þess, Orku náttúrunnar ohf.

(**) Starfrækslugjaldmiðill Orku náttúrunnar ohf. er USD og reiknast þýðingarmunur yfir eigið fé vegna breytinga á gengi USD/ISK.

Skýringar

25. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrisáhætta, frh.

Gjaldeyrisáhætta í efnahag, frh.

31.12.2015	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(15.858.990)	(49.424.015)	(39.472.704)	(7.550.385)	(5.155.106)		(4.031.464)	(121.492.664)
Viðskiptakröfur/(skuldir)		(37.488)	351		(194)	(58.216)	(978)	(96.525)
Handbært fé	902.484	1.261.058	994.254	204.102	4.031	40.979	125.703	3.532.612
Innbyggðar afleiður			(13.192.163)					(13.192.163)
Áhættuvarnarsamningar	1.436.433	11.104.069	(7.296.281)	1.615.459	1.480.798		2.003.206	10.343.684
Aðrar fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur			8.713.156					8.713.156
Kröfur/(skuldir) tengdra aðila*			(559.336)			(3.617.692)		(4.177.028)
Langtímalán til tengdra aðila*			57.156.554			14.206.804		71.363.358
Áhætta fjármálagerninga	(13.520.073)	(37.096.376)	6.343.831	(5.730.824)	(3.670.470)	10.571.876	(1.903.533)	(45.005.569)
Eigið fé dótturfélags í USD**			54.234.592					54.234.592
Samtals áhætta yfir eigið fé	(13.520.073)	(37.096.376)	60.578.423	(5.730.824)	(3.670.470)	10.571.876	(1.903.533)	9.229.023

Næmigreining

Styrking á gengi íslensku krónunnar um 10% gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði breytt hagnaði (tapi) og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir fyrir tekjuskatt. Veiking íslensku krónunnar um 10% gagnvart framangreindum gjaldmiðlum hefði sömu áhrif en í gagnstæða átt. Greiningin byggir á því að allar breytur, sérstaklega vextir og álverð, haldist óbreyttar.

	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Hagnaður eða (tap)								
Árið 2016	1.099.562	3.094.371	(560.638)	473.299	281.337	(1.070.614)	146.309	3.463.626
Árið 2015	1.352.007	3.709.638	(634.383)	573.082	367.047	(1.057.188)	190.353	4.500.557
Eigið fé								
Árið 2016	1.099.562	3.094.371	(5.290.698)	473.299	281.337	(1.070.614)	146.309	(1.266.433)
Árið 2015	1.352.007	3.709.638	(6.057.842)	573.082	367.047	(1.057.188)	190.353	(922.902)

Skýringar

25. Markaðsáhætta, frh.

b. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta, er áhættan á því að breytingar í vöxtum hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Samstæðan býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda og fjármálagerninga á gangvirði. Skuldir bera bæði fasta og breytilega vexti og er meirihluti þeirra með breytilegum vöxtum. Áhættustýring fylgist sérstaklega með að vaxtaáhætta sé innan skilgreindra marka og nýtir heimildir til að stýra vaxtaáhættu með afleiðusamningum. Á árinu 2017 eru 87% af gjalddögum vaxtaberandi skulda, að teknu tilliti til áhættuvarnasamninga, með fasta vexti.

Vaxtaberandi fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar greinast þannig:

Fjármálagerningar með fasta vexti	31.12.2016	31.12.2015
Fjárskuldir	(48.978.590)	(43.336.268)
Fjármálagerningar með breytilega vexti		
Fjárskuldir	(98.660.856)	(122.299.069)
Fjármálagerningar á gangvirði		
Aðrar fjáreignir á gangvirði	4.091.936	8.713.156
Markaðsverðbréf	1.132.427	0
Áhættuvarnasamningar	(4.266.438)	(2.827.482)
	<u>957.925</u>	<u>5.885.674</u>

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum vaxta á sjóðstreymi til eins árs og fjármálagerninga færða á gangvirði í gegnum rekstur og sjóðstreymi að teknu tilliti til tekjuskatts. Greiningin var unnin með sama hætti árið 2015.

Næmigreining vaxta

	Næmi sjóðstreymis		Næmi gangvirðis	
	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun
31.12.2016				
Innbyggðar afleiður	0	0	333.163 (	356.307)
Aðrar fjáreignir	0	0 (	31.822)	32.526
Eignarhlutir í félögum	0	0 (	1.095.344)	1.721.984
Áhættuvarnasamningar	213.621 (	213.621)	733.475 (	765.307)
Vaxtaberandi skuldir	(624.389)	624.389	0	0
	(410.769)	410.769 (	60.528)	632.896
31.12.2015				
Innbyggðar afleiður	0	0	385.732 (	409.342)
Aðrar fjáreignir	0	0 (	49.119)	50.020
Áhættuvarnasamningar	291.378 (	291.378)	1.296.185 (	1.347.632)
Vaxtaberandi skuldir	(410.595)	410.595	0	0
	(119.218)	119.218	1.632.798 (	1.706.954)

Skýringar

---

25. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta

Álverðsáhætta er áhætta á því að breyting á álverði hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Gerðir hafa verið fjórir álverðstengdir raforkusölusamningar, upphaflega til 20 ára, einn við Landsvirkjun vegna Norðuráls og þrír við Norðurál vegna álversins á Grundartanga, sem og samningar við Landsnet hf. um flutning á rafmagni. OR og Norðurál hafa einnig gert með sér raforkusölusamning vegna raforkusölu til fyrirhugaðs álvers í Helguvík og hefur afhending samkvæmt þeim samningi hafist, en samningurinn er til 25 ára. Raforkusölusamningar þessir eru gerðir í dollurum og er verð á rafmagni tengt heimsmarkaðsverði á áli. Tekjur af raforkusölusamningum sem tengdir eru álverði námu 13,8% af heildartekjum samstæðunnar á árinu 2016 (2015: 15,8%).

Til að draga úr álverðsáhættu hefur Orkuveita Reykjavíkur gert afleiðusamninga til að draga úr sveiflum álverðstengdra tekna. Áhættustýring hefur heimild til að verja álverðsáhættu allt að 5 ár. Á uppgjörssdegi námu varnir 50% af áætlaðri álverðstengdri sölu næstu 12 mánaða (31.12.2015: 43,0%).

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

Raforkusölusamningar tengdir álverði fela í sér innbyggðar afleiður, þar sem tekjur af þeim eru háðar breytingum á heimsmarkaðsverði á áli í framtíðinni. Í samræmi við ákvæði alþjóðlegra reikningsskilastaðla um fjármálagerninga hefur gangvirði innbyggðra afleiða vegna Grundartanga og að hluta til vegna Helguvíkur verið metið og fært í reikningsskilin.

Þar sem markaðsverð á innbyggðum afleiðum liggur ekki fyrir hefur verið lagt mat á gangvirði þeirra með viðurkenndum matsaðferðum. Ákvarðað hefur verið vænt núvirt greiðsluflæði samninga á uppgjörssdegi, miðað við framvirkt verð á áli á LME (London Metal Exchange) á uppgjörssdegi og væntinga um verðþróun á áli til næstu 25 ára. Byggt er á mati CRU, óháðs matsaðilla, eins og það liggur fyrir á uppgjörssdegi. Frá núvirtu greiðsluflæði á uppgjörssdegi hefur verið dregið vænt núvirt greiðsluflæði samninga á uppgjörssdegi miðað við forsendur um álverð sem lágu til grundvallar á upphafsdegi samninga. Mismunurinn er gangvirði afleiðunnar. Gengið er út frá því að afleiðan hafi ekkert virði á upphafsdegi samnings.

Innbyggðar afleiður orkusölusamninga sem færðar eru í reikningsskilin eru færðar til eigna og skulda í efnahagsreikningi á gangvirði á uppgjörssdegi og gangvirðisbreyting uppgjörstímabilsins er færð í rekstrarreikning meðal tekna og gjalda af fjáreignum og fjárskuldum.

Meðal innbyggðra afleiða raforkusölusamninga er samningur við Norðurál Helguvík ehf. (NH) sem er neikvæður um 2,4 milljarð kr. (31.12.2015: neikvæður um 2,7 milljarð kr.). Framkvæmdir vegna álvers í Helguvík hafa tafist verulega og er óvissa um frekara framhald þess verkefnis. Áætlað var að afhenda orku til álversins frá 1. september 2011 og hófst þá greiðsluskylda NH. NH hefur nýtt sér ákvæði samnings um að nota orkuna í álverinu á Grundartanga.

Skýringar

25. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta, frh.

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum álverðs á fjármálagerninga færða á gangvirði að teknu tilliti til tekjuskatts.

Næmnigreining álverðs

31.12.2016	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(3.911.703)	3.911.701
Álvarnir	219.732 (	210.218)
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	0	100.188
Samtals	(3.691.971)	3.801.671

31.12.2015	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(4.074.684)	4.074.684
Álvarnir	225.324 (	218.473)
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	0	0
Samtals	(3.849.360)	3.856.212

d. Önnur markaðsáhætta

Önnur markaðsáhætta, s.s. vaxtaálagshætta og hlutabréfaáhætta er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum er óverulegur hluti af starfsemi samstæðunnar.

26. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við fjárskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið samstæðunnar er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla.

OR átti í lok ársins 12,4 milljarð kr. handbært fé ásamt því að eiga innstæður sem eru bundnar til skemmri tíma en eins árs, 3,0 milljarða kr. auk markaðsverðbréfa að fjárhæð 1,1 milljarðar kr. Félagið átti því alls 16,4 milljarða kr. í bankainnistæðum. Á sama tíma átti OR einnig ónýttar lánsheimildir og opnar lánalínur að fjárhæð 9,0 milljarða kr. Samtals átti OR þannig 25,5 milljarða kr. tryggt lausafé í árslok. Samsvarandi fjárhæð í lok árs 2015 nam 16,0 milljörðum kr.

Skýringar

26. Lausafjánhætta frh.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur, greinast þannig:

31.12.2016

	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Eftir meira en 5 ár
Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður						
Aðrar fjáreignir	4.091.936	4.370.083	205.897	4.164.186	0	0
Viðskiptakröfur	4.596.627	4.596.627	4.596.627	0	0	0
Aðrar kröfur	332.229	332.229	332.229	0	0	0
Bundnar innst.	3.000.000	3.000.000	3.000.000	0	0	0
Markaðsverðbréf	1.132.427	1.132.427	1.132.427	0	0	0
Handbært fé	12.356.669	12.356.669	12.356.669	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(147.639.446)	(171.312.426)	(20.972.291)	(17.260.769)	(45.971.194)	(87.108.172)
Viðskiptaskuldir	(2.317.493)	(2.317.493)	(2.317.493)	0	0	0
Aðrar skuldir	(2.999.068)	(2.999.068)	(2.999.068)	0	0	0
	(127.446.119)	(150.840.952)	(4.665.003)	(13.096.583)	(45.971.194)	(87.108.172)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf- orkusölusamn.	(10.319.109)	81.059.017	5.650.004	5.737.529	16.972.067	52.699.416
Áhættuvarnar- samningar	(4.266.438)	(4.608.745)	(1.838.156)	(2.167.519)	(603.069)	0
	(14.585.547)	76.450.272	3.811.848	3.570.010	16.368.998	52.699.416

31.12.2015

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Aðrar fjáreignir	8.713.156	9.337.072	9.337.072	0	0	0
Viðskiptakröfur	4.634.866	4.634.866	4.634.866	0	0	0
Aðrar kröfur	352.905	352.905	352.905	0	0	0
Bundnar innst.	554.381	554.381	554.381	0	0	0
Markaðsverðbréf	1.353.894	1.353.894	1.353.894	0	0	0
Handbært fé	5.264.079	5.264.079	5.264.079	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(165.635.337)	(187.673.123)	(21.699.952)	(17.077.167)	(50.641.126)	(98.254.878)
Viðskiptaskuldir	(2.240.135)	(2.240.135)	(2.240.135)	0	0	0
Aðrar skuldir	(2.912.003)	(2.912.003)	(2.912.003)	0	0	0
	(149.914.195)	(171.328.065)	(5.354.894)	(17.077.167)	(50.641.126)	(98.254.878)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf- orkusölusamn.	(13.192.163)	98.697.830	5.834.881	6.002.527	18.631.266	68.229.157
Áhættuvarnar- samningar	(2.827.482)	(3.194.475)	(1.028.752)	(994.301)	(1.171.422)	0
	(16.019.645)	95.503.355	4.806.129	5.008.226	17.459.844	68.229.157

Komi til endurfjármögnunar langtímalána til lengingar lánstíma má gera ráð fyrir að dreifing afborgana verði önnur en að ofan greinir.

Skýringar

27. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta samstæðunnar er einkum vegna raforkusölusamninga til iðnaðar og afleiðusamninga sem eru gerðir í áhættuvarnarskyni. Einnig er til staðar mótaðilaáhætta vegna smásölu, en tap vegna vangoldinna krafna er óverulegt og hefur takmörkuð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Við gerð samninga er reynt að tryggja eftir fremsta megni að mótaðilinn sé traustur og uppgjör stærri mótaðila eru skoðuð reglulega sem og lánshæfismat þeirra.

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem greinist þannig:

	31.12.2016	31.12.2015
Viðskiptakröfur	4.596.627	4.634.866
Aðrar skammtímakröfur	332.229	352.905
Aðrar fjáreignir	4.091.936	8.713.156
Áhættuvarnarsamningar	758.516	1.249.119
Bundnar innstæður	3.000.000	554.381
Markaðsverðbréf	1.132.427	1.353.894
Handbært fé	12.356.669	5.264.079
Samtals	26.268.404	22.122.399

Fjáreignir samkvæmt sundurliðun hér að ofan eru flokkaðar sem *Lán og kröfur* nema hluti *Annarra fjáreigna* og *Áhættuvarnarsamninga*. Flokkun þeirra má sjá í skýringu 30.

Mesta mögulega tap vegna viðskiptakrafna á reikningsskiladegi eftir viðskiptavinum:

Viðskiptakröfur, stórnotendur	670.120	733.062
Viðskiptakröfur, smásala	3.926.507	3.901.804
Samtals	4.596.627	4.634.866

Aldursgreining og niðurfærsla viðskiptakrafna

	31.12.2016		31.12.2015	
	Brúttó staða	Niðurfærsla	Brúttó staða	Niðurfærsla
Ógjaldfallnar kröfur	4.413.268	97.551	4.229.210	94.483
Gjaldfallnar kröfur, 1 til 30 dagar	77.876	6.459	251.963	18.199
Gjaldfallnar kröfur, 31 til 90 dagar	77.010	19.308	103.278	17.814
Gjaldfallnar kröfur, eldri en 91 dagur	177.674	25.883	213.226	32.315
Samtals	4.745.828	149.201	4.797.677	162.811

Niðurfærsla viðskiptakrafna er metin á hverjum uppgjörssdegi af stjórnendum. Lagt er mat á innheimtanleika krafna, bæði almennt út frá innheimtueynslu og sértækt vegna krafna sem komnar eru í talsverð vanskil. Ekki er talin þörf á niðurfærslu annarra skammtímakrafna.

Kröfur sem verða til vegna fráveitu og vatnsveitu eru með lögveð í fasteignum og því er ekki færð niðurfærsla vegna þeirra.

Þjónustusvið samstæðunnar sér um innheimtu viðskiptakrafna og sér að mestu um upplýsingagjöf til viðskiptavina vegna þeirra. Innheimta fer fram eftir vel skilgreindu ferli þar sem m.a. er gætt að samræmdu verklagi við úrlausn innheimtumála.

Skýringar

28. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem hættan á neikvæðum áhrifum á afkomu fyrirtækisins vegna náttúruhamfara, veðurs, skemmdarverka, hryðjuverka, óeirða, stríðs, eitrunar, mengunar, bilana, eldsvoða, slysa, ófullnægjandi upplýsingakerfa, stjórnunarlegra mistaka, ófullnægjandi eftirlits, lögsókna, svika og mannlegra mistaka. Áhættustýring metur rekstraráhættu og fylgst er með þekktum rekstraráhættum fyrirtækisins og þær mældar með reglubundnum hætti sé þess kostur.

29. Gangvirði

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Bókfært verð fjáreigna og fjárskulda á uppgjörstigi er jafnt og gangvirði þeirra, fyrir utan vaxtaberandi skuldir sem eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Bókfært verð og gangvirði þeirra greinist með eftirfarandi hætti:

	31.12.2016		31.12.2015	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi skuldir	147.639.446	140.598.094	165.635.337	145.180.453

Gangvirði vaxtaberandi skulda er reiknað núvirði höfuðstóls og vaxta, sem er afvaxtað með markaðsvöxtum, auk viðeigandi áhættuálags á uppgjörstigi. Gangvirði vaxtaberandi skulda er flokkað sem stig 2.

Vextir við mat á gangvirði

Þar sem við á er notaður vaxtaferill á uppgjörstigi þegar vænt sjóðstreymi er núvirt. Vextirnir greinast þannig:

	31.12.2016		31.12.2015	
	Verð	Stig	Verð	Stig
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	2,34% til 8,11%		3,35% til 10,13%	
Skuldabréf á gangvirði gegnum rekstur	5,16% til 5,22%		7,51% til 7,51%	
Áhættuvarnarsamningar	-0,8% til 7,0%		-0,8% til 6,8%	
Vaxtaberandi skuldir	2,20% til 9,77%		2,61% til 7,99%	

Stig gangvirðis

Taflan sýnir fjármálagerninga sem færðir eru í reikningsskilin, flokkaða eftir stigi gangvirðis. Stig gangvirðis eru skilgreind út frá verðmatsaðferð á eftirfarandi hátt:

Stig 1: Uppgefin verð á virkum markaði fyrir sams konar eignir og skuldir.

Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgefnum verðum á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleiðd af verðum).

Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að öllu leiti að afla á markaði. Verðmat á eignarhlutum í félögum er unnið af starfsmönnum félagsins og ytri sérfræðingum og byggir á afkomu og opinberum gögnum um framtíðartekjur og -fjárfestingar undirliggjandi eigna.

31.12.2016	Stig 2	Stig 3	Samtals
Eignarhlutir í félögum	0	3.285.074	3.285.074
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0	(10.319.109)	(10.319.109)
Aðrar fjáreignir	758.516	4.091.936	4.850.452
Aðrar fjárskuldir	(5.024.954)	0	(5.024.954)
	(4.266.438)	(2.942.100)	(7.208.538)

31.12.2015	Stig 2	Stig 3	Samtals
Eignarhlutir í félögum	0	2.907.914	2.907.914
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0	(13.192.163)	(13.192.163)
Aðrar fjáreignir	9.962.275	0	9.962.275
Aðrar fjárskuldir	(4.076.600)	0	(4.076.600)
	5.885.674	(10.284.249)	(4.398.575)

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum eru til lengri tíma en tíu ára og því flokkaðar undir 3. stig þar sem framtíðarmarkaður áls nær eingöngu yfir tíu ár.

Mat á gangvirði

Hluti af fjáreignum og fjárskuldum samstæðunar eru metnar á gangvirði. Gangvirði þessara eigna og skulda er ákvarðað samkvæmt markaðsgögnum eða verðum í nýlegum viðskiptum liggi þessar upplýsingar fyrir. Annars er viðurkenndum verðmatsaðferðum beitt. Nánari upplýsingar um gangvirðisútreikninga má finna í umfjöllun um þessar eignir og skuldir í skýringum nr. 13, 14 og 15.

Skýringar

30. Yfirlit um fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	2016			2015		
	Lán og kröfur	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir til sölu	Lán og kröfur	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir til sölu
Eignarhlutar í öðrum félögum			3.285.074			2.907.914
Innb. afleiður í raforkus.samn.		(10.319.109)			(13.192.163)	
Skuldabréf		4.091.936			8.713.156	
Áhættuvarnarsamn. .		758.516			1.249.119	
Viðskiptakröfur	4.596.627			4.634.866		
Aðrar sk.kr.	332.229			352.905		
Fyrirframgr. kostn. ...	213.209			149.855		
Bundar innst. og						
markaðsverðbréf	4.132.427	1.132.427		1.908.275	1.353.894	
Handbært fé	12.356.669			5.264.079		
Vaxtab. skuldir	(147.639.446)		(165.635.337)			
Áhættuvarnarsamn. .		(5.024.954)			(4.076.600)	
Viðskiptaskuldir	(2.317.493)		(2.240.135)			
Aðrar sk.skuld.	(2.999.068)		(2.912.003)			
Samtals	(131.324.846)	(9.361.184)	3.285.074	(158.477.497)	(5.952.594)	2.907.914

31. Rekstrarleiga húsnæðis

OR sem leigutaki - fyrirkomulag rekstrarleigusamnings

OR gerði 20 ára leigusamning við Foss Fasteignafélag ehf. vegna höfuðstöðva samstæðunnar að Bæjarhálsi 1 og Réttarhálsi í lok árs 2013. Í samningnum er ákvæði um kauprétt sem OR getur nýtt sér eftir 10 og 20 ár. Leigugreiðsla fyrstu 10 árin eru 223,9 milljónir kr. á ári, verðtryggt. Ef kaupréttur er ekki nýttur að 10 árum liðnum eru lágmarksleigugreiðslur næstu 10 ár þar á eftir 290,2 milljónir kr. á ári, verðtryggt. Í leigugreiðslu er ekki innifalinn neinn rekstrarkostnaður og er þeim dreift jafnt yfir 20 ár. Fjárhæðir sem birtar eru í töflum hér að neðan eru ónúvirtar.

Rekstrarleigugreiðslur og -tekjur ársins

	31.12.2016	31.12.2015
Leigugreiðslur færðar til gjalda	257.040	257.040
Skilyrt leiga	10.106	6.084
Tekjufærð endurleiga	(41.172)	(48.048)
	225.974	215.077

Leigugreiðslur vegna óuppsegjanlegs rekstrarleigusamnings

Innan árs	257.040	257.040
Eftir 1 til 5 ár	1.028.160	1.028.160
Eftir 5 ár	3.146.615	3.370.505
	4.431.815	4.655.705
Væntar framtíðartekjur af endurleigu	137.986	197.442

OR sem leigusali

OR hefur gert samning um endurleigu á hluta af leigðum fasteignum til fimm ára með möguleika á framlengingu til tíu ára.

Væntar framtíðarleigugreiðslur vegna óuppsegjanlegra rekstrarleigusamninga

Innan árs	44.848	48.437
Eftir 1-5 ár	93.137	140.535
Eftir 5 ár	0	8.470
	137.986	197.442

Skýringar

32. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Reykjavíkurborg, stofnanir og félög undir stjórn borgarinnar, hlutdeildarfélög, stjórnarmenn og lykilstjórnendur samstæðunnar eru skilgreindir sem tengdir aðilar. Makar þessara aðila og ófjárráða börn falla einnig undir skilgreininguna, ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Viðskipti við tengda aðila

Framangreindir aðilar hafa átt í viðskiptum við samstæðuna á árinu. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg og við ótengda aðila.

Eftirfarandi er yfirlit um helstu viðskipti við tengda aðila á árinu, ásamt yfirliti um kröfur og skuldir samstæðunnar við þessa aðila í árslok. Viðskiptum og stöðum milli félaga innan samstæðunnar er eytt út í samstæðureikningnum og því ekki tilgreind. Upplýsingarnar ná ekki til sölu samstæðunnar á hefðbundnum aðföngum til heimilisreksturs viðkomandi aðila.

Sala til tengdra aðila á árinu var eftirfarandi:	2016	2015
Reykjavíkurborg	1.216.136	1.321.599
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	559.789	471.402
	<u>1.775.925</u>	<u>1.793.001</u>
Kaup á vörum og þjónustu af tengdum aðilum á árinu voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	39.986	17.527
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	14.607	6.393
Hlutdeildarfélög	161.499	55.737
	<u>216.092</u>	<u>79.658</u>
Kröfur á hendur tengdum aðilum í árslok voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	117.763	41.062
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	43.585	1.475
	<u>161.349</u>	<u>42.536</u>
Skuldir við tengda aðila voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	208.716	156.164
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	360	612
Hlutdeildarfélög	0	0
	<u>209.076</u>	<u>156.776</u>
Vaxtaberandi skuldir við eigendur móðurfyrirtækis voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	12.434.163	12.825.889
Akraneskaupstaður	734.838	757.989
Borgarbyggð	124.024	127.931
	<u>13.293.025</u>	<u>13.711.809</u>
Vaxtagjöld á lán frá eigendum móðurfélags voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	1.138.036	1.153.440
Akraneskaupstaður	66.849	67.633
Borgarbyggð	11.283	11.415
	<u>1.216.168</u>	<u>1.232.488</u>

Ábyrgðargjald greitt til eigenda er meðal vaxtagjalda í ofangreindu yfirliti. Sjá fjárhæðir og umfjöllun um ábyrgðargjaldið í skýringu 8. Fjallað er um laun stjórnenda í skýringu 5.

Skýringar

33. Dótturfélög í samstæðunni

Dótturfyrirtæki	Meginstarfsemi	Eignarhluti	
		31.12.2016	31.12.2015
Gagnaveita Reykjavíkur ehf.	Gagnaflutningar	100,0%	100,0%
OR Eignir ohf.	Eignarhaldsfélag	100,0%	100,0%
Veitur ohf.	Uppbygging og rekstur veitukerfa	100,0%	100,0%
Orka náttúrunnar ohf.	Vinnsla og sala rafmagns	100,0%	100,0%
OR vatns- og fráveita sf.	Vatns- og fráveitustarfsemi	100,0%	100,0%
Reykjavík Energy Invest ehf.	Fjárfestingafyrirtæki	100,0%	100,0%
Úlfjótuvatn frítímabyggð ehf.	Undirbúningsfyrirtæki	100,0%	100,0%

34. Önnur mál

Orkusölusamningur við Norðurál Helguvík ehf.

Orkuveita Reykjavíkur stendur að fullu við fyrsta hluta orkusölusamnings við Norðurál Helguvík ("NH") en ágreiningur hefur verið um það frá árinu 2009 um hvort OR þurfi að afhenda meiri orku en nú þegar hefur verið gert. NH hefur ekki gripið til neinna lagalegra aðgerða, en hefur hins vegar áskilið sér rétt til að krefja OR um afhendingu á frekari orku og/eða skaðabætur vegna meints tjóns af því að orka var og hefur ekki verið afhent. OR hefur alfarið hafnað slíkum kröfum. Ekkert liggur fyrir um mögulegar fjárhæðir eða afleiðingar af mögulegum dómsmálum vegna þessa en áhætta hefur að mati stjórnenda OR farið minnkandi. Nú liggur fyrir niðurstaða í gerðardómsmáli HS Orku og NH þar sem fjallað er um túlkun á sambærilegum samningi og álitaefnum. Niðurstaða gerðardómsins er skv. tilkynningum málsaðila sú, að skuldbindingar HS Orku séu niður fallnar. Jafnframt að bótakröfum NH hafi verið hafnað. Mat stjórnenda OR er að ekki sé ástæða til að færa skuldbindingu í ársreikninginn vegna þessa.

Gjaldfallnir afleiðusamningar

Meðal annarra skammtímaskulda eru færðir gjaldfallnir afleiðusamningar. Samningarnir hafa ekki verið gerðir upp en málaferli eru í gangi vegna þeirra. Mikil óvissa ríkir um hvernig meðhöndla eigi uppgjör þeirra. Á fyrri tímabilum hafa verið skuldfærðar 740 milljónir kr. vegna þessara samninga í bókum OR. Með skuldfærslunni felst ekki viðurkenning á skuldinni af hálfu Orkuveitu Reykjavíkur og getur fjárhæðin hækkað eða lækkað þegar samningarnir verða gerðir upp. Samningarnir eru flokkaðir með öðrum skammtímaskuldum. Sjá nánar í skýringu 23.

35. Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir eftir reikningsskiladag hafa veruleg áhrif á ársreikninginn.

Skýringar

---

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum fyrirtækjum í samstæðunni.

a. Grundvöllur samstæðu

i) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Samstæðan fer með yfirráð þegar hún ber áhættu eða hefur ávinning af breytilegri arðsemi af hlutdeild sinni í félaginu og getur haft áhrif á arðsemina vegna yfirráða sinna. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur.

ii) Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar.

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum eru færðir með hlutdeildaraðferð. Hlutdeildarfélög eru upphaflega færð á kostnaðarverði sem innifelur viðskiptakostnað. Eftir upphaflega skráningu er hlutdeild samstæðunnar í afkomu og heildarafkomu hlutdeildarfélaga færð í samstæðureikninginn þar til verulegum áhrifum eða sameiginlegum yfirráðum lýkur.

iii) Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er færður til lækkunar í samræmi við eignarhlut samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er fært út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar.

b. Erlendir gjaldmiðlar

i) Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðla einstakra samstæðufélaga á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á gengi uppgjörsdags. Aðrar eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði í erlendri mynt eru færðar á gengi þess dags er gangvirði var ákveðið. Gengismunur vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum er færður í rekstrarreikning.

ii) Dótturfélag með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu

Eignir og skuldir starfsemi félags samstæðunnar sem hefur bandaríska dollar (USD) sem starfrækslugjaldmiðil eru umreiknaðar í íslenskar krónur (ISK) miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þessarar starfsemi eru umreiknuð í ISK á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í ISK er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu. Þegar starfsemi með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu er seld, að hluta til eða öllu leyti, er tengdur gengismunur fluttur í rekstrarreikning.

c. Fjármálagerningar

i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Lán, kröfur og innstæður eru færðar til bókar á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjáreignir, þ.m.t. fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru upphaflega færðar á þeim degi sem fyrirtækið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Skýringar

---

36. Mikilvægar reikningsskilaáðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar, frh.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef félagið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Hluta af framseldum fjáreignum sem stofnað er til eða haldið er eftir af fyrirtækinu er sérgreint í ársreikningi sem eign eða skuld.

Félagið flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: Fjáreignir til sölu, Fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning og Lán og kröfur.

Fjáreignir til sölu

Samstæðan tilgreinir fjárfestingar í tilteknum eignarhlutum í öðrum félögum sem fjáreignir til sölu. Þær eru færðar á gangvirði og gangvirðisbreytingar færðar beint á sérstakan lið meðal eigin fjár. Þó er virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu og gengismunur gjaldmiðla ef um er að ræða peningalega liði, færður í rekstrarreikning. Gangvirðisbreytingar, sem færðar hafa verið á eigið fé, eru færðar í rekstrarreikning þegar fjáreign til sölu er afskráð.

Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning séu þær veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir félagsins um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra í samræmi við skrásetta áhættustýringu félagsins eða fjárfestingastefnu. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Lán og kröfur

Lán og kröfur eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum og sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur metin á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

Lán og kröfur samanstanda af viðskiptakröfum og öðrum skammtímakröfum.

Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

ii) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Fyrirtækið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Fyrirtækið flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem aðrar fjárskuldir. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda fyrirtækisins annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

iii) Afleiðusamningar

Við upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði. Viðskiptakostnaður þeim tengdur er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

iv) Innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður eru aðskildar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og blandaði gerningurinn er ekki metinn í heild á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir

i) Færsla og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en veitu- og framleiðslukerfi, eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af þeim kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna sem samstæðan byggir sjálf innifelur efniskostnað og launakostnað, annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun, auk kostnaðar sem áætlað er að muni falla til við niðurrif eigna. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma. Á undirbúningskostnað eru ekki reiknaðir vextir. Eftir að eignirnar eru teknar í notkun eru vaxtagjöld færð til gjalda í rekstrarreikningi.

Þegar varanlegir rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Veitu- og framleiðslukerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra á endurmatstegi að frádregnum viðbótar afskriftum frá þeim tíma. Endurmat þessara eigna er framkvæmt með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkningar vegna þessa endurmatstegis eru færðar á sérstakan endurmatstærking meðal eigin fjár að frádregningi tekjuskattsskuldbindingu. Bakfærsla á áður færðu endurmati vegna verðmatlækkunar eigna er færð til lækkunar á áður færðu endurmati á endurmatstærking að frádregningi tekjuskattsskuldbindingu. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Innlausn endurmatstegis vegna afskrifta er færð af sérstökum endurmatstærkingi á óráðstafað eigið fé að teknu tilliti til tekjuskatts. Við sölu eða niðurlagningu eignar er sá hluti sérstaka endurmatstærkingnsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

Gangvirði eigna er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetið í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning er stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum OR. Einnig er litið til niðurstöðu virðisýrnunarprófs sem framkvæmt er af sérfræðingum OR og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjódstreymi af viðkomandi eignum. Dreifikerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfum og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning. Þegar endurmetnir varanlegir rekstrarfjármunir eru seldir er endurmat þeirra meðal eigin fjár fært á óráðstafað eigið fé.

ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta varanlegra rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar

36. Mikilvægar reikningssskilaaðferðir, frh.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar línulega sem fastur árlegur hundradshluti af kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta varanlegra rekstrarfjármuna frá þeim tíma sem þær eru nýtanlegar. Land er ekki afskrifað. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Framleiðslukerfi	5-50 ár
Veitukerfi rafveitu	10-60 ár
Veitukerfi hitaveitu	10-60 ár
Veitukerfi vatnsveitu	5-80 ár
Veiturkerfi fráveitu	15-60 ár
Veitukerfi gagnaveitu	7-41 ár
Aðrar fasteignir	17-50 ár
Aðrir lausafjármunir	3-25 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi.

e. Óefnislegar eignir

i) Hitaréttindi

Hitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun og eru færð meðal óefnislegra eigna. Hitaréttindi eru aðskilin frá landi við kaup.

ii) Aðrar óefnislegar eignir

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

iii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

iv) Afskriftir

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Hugbúnaður	3-7 ár
------------------	--------

f. Leigðar eignir

i) Fyrirtækið sem leigutaki

Greiðslur af rekstrarleigusamningum eru gjaldfærðar línulega á leigutímanum nema önnur kerfisbundin aðferð endurspeglir betur ávinning af notkun eignarinnar. Óvissar leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga eru gjaldfærðar á því tímabili sem þær falla til. Mótteknir leiguhvatar eru færðir til lækkunar leigukostnaðar á gildistíma leigusamnings (þ.e. ef við á). Hinar leigðu eignir eru ekki færðar til eignar í efnahagsreikningi.

ii) Fyrirtækið sem leigusali

Leigutekjur af rekstrarleigusamningum, bæði af eigin eignum og áframleigu eigna, eru færðar línulega á samningstímanum.

g. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörssdegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

Skýringar

36. Mikilvægar reiknings-skilaaðferðir, frh.

h. Virðisrýrnun

i) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörstegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í verði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi viðkomandi eignar verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar. Virðisrýrnun fjáreigna til sölu er ákvarðað með hliðsjón af gangvirði þeirra á hverjum tíma. Samstæðan skilgreinir gangvirðislækkun niður fyrir kostnaðarverð sem hlutlæga vísbendingu um virðisrýrnun fjáreigna til sölu þegar:

- um er að ræða lækkun 15% niður fyrir kostnaðarverð eða
- gangvirðislækkun varir í a.m.k. sex mánuði.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning. Uppsafnað tap af fjáreignum til sölu sem fært hefur verið á eigið fé er fært í rekstrarreikning.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem hafa orðið eftir að virðisrýrnun var færð. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreigna til sölu sem eru skuldabréf er færð í rekstrarreikning. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna til sölu sem eru hlutabréf er færð beint á eigið fé.

ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna, að undanskildum birgðum og tekjuskattseign, er yfirfarið á hverjum uppgjörstegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Ef vísbending er til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Endurmatslækkun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eignunum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun að teknu tilliti til afskrifta.

i. *Hlunnindi starfsmanna*

i) Iðgjaldatengd lífeyriskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

ii) Réttindatengd lífeyriskerfi

Skuldbinding samstæðunnar vegna réttindatengdra lífeyriskerfa er reiknuð sérstaklega fyrir hvert kerfi með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra og er allur ófærður fyrri kostnaður og raunvirði eigna til greiðslu lífeyris dreginn frá. Árlega reiknar tryggingastærðfræðingur skuldbindingu á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Breytingar á skuldbindingunni eru færðar í rekstrarreikning þegar þær falla til.

Skýringar

---

36. Mikilvægar reiknings-skilaaðferðir, frh.

j. *Skuldbindingar*

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar samstæðunni ber lagaleg skylda eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða og líklegt er að kostnaður vegna hennar, sem hægt er að meta með áreiðanlegum hætti, falli á samstæðuna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

k. *Tekjur*

i) *Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni*

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á árinu og föstu árlegu gjaldi.

Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65/2003. Tekjumörkin byggja á rauntölum fyrri ára úr rekstri dreifiveitu, afskrift rekstrarfjármuna, rauntölum í dreifikerfi og arðsemi eigin fjár. Við ákvörðun tekjumarkna er litið framhjá fjármagnsliðum. Gjaldskrá er ákveðin miðað við tekjumörk og áætlanir um raforkusölu á dreifiveitusvæði fyrirtækisins.

ii) *Tekjur af sölu á köldu vatni og fráveitu*

Tekjur vegna sölu á köldu vatni og fráveitu taka mið af stærð húsnæðis sem tengt er kerfunum, auk fasts gjalds og eru færðar línulega. Að auki eru tekjur færðar samkvæmt mældri notkun á köldu vatni hjá tiltekinni atvinnustarfsemi.

iii) *Tengigjöld*

Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi raforku, vatns og fráveitu eða við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald af notendum. Þessu gjaldi er ætlað að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu.

iv) *Leigutekjur*

Leigutekjur eru tekjufærðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum.

v) *Aðrar tekjur*

Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru og þjónustu.

Skýringar

---

36. Mikilvægar reiknings-skilaaðferðir, frh.

I. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðstekjum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum og hagnaði af áhættuvarnargerningum sem eru færðir í rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, tapi af áhættuvarnargerningum sem fært er í rekstrarreikning og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Gengishagnaði og gengistapi er jafnað saman í rekstrarreikningi.

m. Tekjuskattur

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörsteggi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára. Tekjuskattshlutfall móðurfyrirtækisins er 36% og dótturfélaganna 20%. Rekstur vatns- og fráveitu er undanþeginn skattskyldu.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörsteggi. Frestaður tekjuskattur var reiknaður miðað við 36% fyrir móðurfyrirtækið sem er skattalega sameignarfélag og 20% fyrir dótturfélögin sem eru hlutafélög.

Tekjuskattseign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Tekjuskattseign er metin á hverjum uppgjörsteggi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

n. Starfspáttayfirlit

Rekstrarstarfspáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda, bæði innan og utan samstæðu. Afkoma allra starfspátta samstæðunnar er yfirfarin af stjórnendum til að meta frammistöðu þeirra.

Rekstrarafkoma starfspátta og eignir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt og þá liði sem hægt er að skipta milli starfspátta á rökrænan hátt.

Fjárfestingar starfspátta er heildarkostnaður við kaup rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna. Verðlag sölu á vöru og þjónustu milli starfspátta er ákveðið eins og um óskylda aðila sé að ræða.

Skýringar

---

36. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

o. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar krefjast ákvörðunar á gangvirði, bæði vegna fjármálagerna og annarra eigna og skulda. Fjármálastjóri ber ábyrgð á öllum mikilvægum ákvörðunum um gangvirði, þ.m.t. 3. stigs gangvirðismót. Fjár- og áhættustýring, undir stjórn fjármálastjóra, fer reglulega yfir mikilvægar forsendur sem eru ógreinanlegar á markaði og matsbreytingar. Ef upplýsingar frá þriðja aðila, líkt og verð frá miðlurum eða verðmatsþjónustu, eru notaðar við ákvörðun gangvirðis þá eru þær upplýsingar nýttar til að styðja þá niðurstöðu að matið uppfylli kröfur um alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir. Endurskoðunarnefnd samstæðunnar er upplýst um mikilvæg atriði tengd gangvirðismati.

Við ákvörðun gangvirðis eigna eða skulda notar samstæðan markaðsupplýsingar að eins miklu leyti og hægt er. Gagnvirðið er flokkað í mismunandi stig á grundvelli þeirra forsenda sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi flokkum:

Stig 1: Skráð verð (óbreytt) á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: Aðrar forsendur en skráð verð samkvæmt 1. stigi sem hægt er að greina fyrir eignina eða skuldina, ýmist beint (þ.e. verð) eða óbeint (þ.e. afleidd af verði).

Stig 3: Forsendur sem notaðar eru við mat eignar eða skuldar eru ekki byggðar á fánlegum markaðsupplýsingum (ógreinanlegar upplýsingar).

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis eignar eða skuldar flokkast á mismunandi stig í stigkerfinu, þá er gangvirðið allt flokkað á sama stigi og lægstu mikilvægar forsendur matsins.

Samstæðan færir tilfærslur milli stiga í stigkerfinu í lok þess reikningstímabils sem breytingin átti sér stað.

Nánari upplýsingar um forsendurnar sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í þeim skýringum sem þær eiga við og í skýringu um gangvirði nr. 28.

p. Varanlegir rekstrarfjármunir

Gangvirði framleiðslukerfa og gagnaveitukerfa sem hafa verið endurmetin er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum.

q. Fjárfestingar í eignarhlutum í öðrum félögum og skuldabréfum

Gangvirði eignarhluta í öðrum félögum og skuldabréfa er ákvarðað með hliðsjón af markaðsverði þeirra á uppgjörstigi. Ef markaðsverð er ekki þekkt byggir mat á gangvirði á viðurkenndum matsaðferðum. Matsaðferðir geta falið í sér að stuðst er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila. Við beitingu matsaðferða er litið til þeirra þátta sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjáreignir.

Skýringar

---

36. Ákvörðun gangvirðis, frh.

r. Afleiður

Gangvirði afleiða er byggt á skráðu markaðsvirði þeirra, ef það er til. Ef markaðsverð er ekki til, er gangvirðið fundið með viðurkenndum matsaðferðum.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum á milli ótengdra aðila. Tekið er mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir, stuðst við aðferðir til að meta núvirt fjárstreymi eða aðrar verðmatsaðferðir sem beita má til að meta með áreiðanlegum hætti raunverulegt markaðsverðmæti. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga. Samstæðan sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggja á upplýsingum frá virkum markaði.

Gangvirði afleiðusamninga sem ekki eru skráðir á virkum mörkuðum er ákvarðað með notkun matsaðferða sem eru endurskoðaðar reglulega af sérfróðu starfsfólki. Öll matslíkön sem eru notuð þurfa að vera samþykkt og prófuð til að tryggja að niðurstöðurnar endurspegli þau gögn sem notuð voru.

Áreiðanlegasta sönnun á gangvirði afleiðusamninganna í upphafi er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé sannanlegt með samanburði við önnur skráð og nýleg markaðsviðskipti á sama fjármálagerningi eða byggt á matsaðferð þar sem breytur byggja eingöngu á markaðsgögnum. Þegar slík gögn eru fyrir hendi, færir samstæðan hagnað eða tap á upphaflegum skráningardegi gerninga.

Gangvirði vaxtaskiptasamninga er byggt á verðtilboði miðlara. Þessi verðtilboð eru prófuð með tilliti til sanngirni með því að afvaxta framtíðargreiðslufæði byggt á ákvæðum og lokadegi hvers samnings og með því að nota markaðsvexti fyrir svipaða gerninga á verðmatsdegi.

s. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna er metið á núvirði vænts framtíðargreiðslufæðis, sem afvaxtað er á markaðsvöxtum uppgjörsdags. Gangvirði er einungis metið svo unnt sé að upplýsa um það í skýringum.

t. Fjárskuldir sem ekki teljast afleiður

Gangvirði, sem einungis er metið vegna skýringa, er ákvarðað út frá núvirði framtíðarsjóðsflæðis höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjörssdegi.

37. Nýir reikningsskilastaðlar sem ekki hafa tekið gildi

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar og endurbætur á stöðlum gilda fyrir reikningsár sem hefjast eftir 1. janúar 2016 og er heimilt að beita fyrir gildistöku þeirra. Samstæðan hefur ekki nýtt heimildirnar við gerð þessa samstæðureiknings. Stjórnendur telja að innleiðing á þessum stöðlum muni ekki hafa veruleg áhrif á samstæðureikninginn að undanskildum áhrifum vegna innleiðingar IFRS 15 sem tekur gildi fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2018 og IFRS 16 sem tekur gildi fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2019. Ekki hefur verið lagt mat á möguleg áhrif af innleiðingu staðlanna. Innleiðing IFRS 15 er á döfinni á árinu 2017 og IFRS 16 mun gilda um reikningsskil félagsins verði hann staðfestur af Evrópusambandinu.

Stjórnarháttayfirlýsing (óendurskoðuð)

Stjórnhættir

Um meginstarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur (OR) gilda lög nr. 136/2013. Á árinu 2014 endurnýjuðu eigendur fyrirtækisins sameignarsamning um starfsemina. Þá var einnig endurskoðuð eigendastefna. Í þeim er kveðið á um stjórnhætti. Stjórnhættir OR eiga að tryggja fagmennsku, hagkvæmni, ráðdeild, gegnsæi og ábyrgð í rekstrinum. Sameignarsamning og eigendastefnu má sjá á vef OR, www.or.is. Þá hefur stjórn OR auk stjórna dótturfélaga í samstæðunni sett sér ítarlegar starfsreglur auk siðareglna sem einnig er að finna á vef fyrirtækisins. Siðareglur lýsa þeirri háttsemi sem ætlast er til að starfsfólk OR og dótturfélaga hafi í heiðri við störf sín. Áhersla er lögð á heiðarleika, gagnkvæma virðingu og traust og að störfum skuli gegnt með hagsmuni fyrirtækisins að leiðarljósi, án tillits til eigin hagsmuna eða persónulegra skoðana. Hjá OR eru ekki þegnar boðsferðir, gjafir eða önnur fríðindi sem tengjast viðskiptum fyrirtækja eða einstaklinga við OR, ef líta má á gjafirnar sem endurgjald fyrir greiða eða sérstaka þjónustu. OR styrkir ekki stjórn málasamtök eða einstaka stjórn málamenn.

Hjá OR er skráð verklag um meðferð mála þegar ætla má að starfsmaður hafi brotið gegn reglum fyrirtækisins eða hafi orðið uppvís að sviksemi í starfi. Verklagsreglan er öllu starfsfólki aðgengileg á innri vef fyrirtækisins. Þar er tilgreint hvað telst frávík eða brot í starfi. Verði starfsmaður var við hugsanlegt brot annars starfsmanns eða starfsmanna í starfi eða grunur vaknar um sviksamlegt athæfi eða atvik ber að tilkynna það til næsta yfirmanns. Einnig er hægt að tilkynna hugsanleg brot eða sviksemi til innri endurskoðanda fyrirtækisins. Þeim sem berast ábendingar um hugsanleg brot eða sviksemi eiga að upplýsa það en gæta ber fyllsta trúnaðar við meðferð slíkra upplýsinga. Lögfræðingur OR veitir jafnframt ráðgjöf eða lagalega aðstoð eftir atvikum. Stjórnendur OR, framkvæmdastjórn og forstöðumenn bera ábyrgð á innra eftirliti hver á sínu sviði. Gæðamál bera ábyrgð á að innri eftirlitskerfi OR séu virk. Gæðakerfi OR njóta óháðrar vottunar ytri aðila.

Innri endurskoðun, sem heyrir undir stjórn OR, gegnir því hlutverki að staðfesta að stjórnhættir, áhættustýring og eftirlit fyrirtækisins sé hagkvæmt og skilvirkt. Við gerð áhættumats innri endurskoðunar er áhætta á spillingu höfð í huga og skoðun eftirlitsþátta endurspegla það. Á árinu 2016 voru engin tilfelli um spillingu.

Auk þessa ársreiknings gefur OR út ársskýrslu og umhverfisskýrslu í tengslum við opinn ársfund fyrirtækisins, sem jafnaðarlega er haldinn í apríl ár hvert. Skýrslurnar vegna ársins 2016 eru gerðar með hliðsjón af alþjóðlegum viðmiðum um samfélagsábyrgð, GRI. Viðmiðin kalla á upplýsingagjöf tengda fleiri en hundrað sjálfbærniþáttum sem varða efnahag, umhverfi, vinnumál og starfsskilyrði, mannréttindi, samfélag, vöruábyrgð, stjórnhætti og siðferði og heilindi. OR kostar kapps um að gera grein fyrir öllum þessum þáttum og ganga þar með lengra í upplýsingagjöf um ófjárhagslega þætti en kveðið er á um í gr. 66. d. í lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Stefnt er að útgáfu ófjárhagslegra upplýsinga samhliða ársreikningi vegna ársins 2017.

Stjórn

Stjórn OR er samkvæmt lögum um fyrirtæki skipuð sex fulltrúum, fimm kjörnum af borgarstjórn Reykjavíkur og einum kjörnum af bæjarstjórn Akraness. Borgarbyggð hefur áheyrnarfulltrúa í stjórn. Borgarstjórn Reykjavíkur kys formann og varaformann stjórnarinnar úr hópi fulltrúa Reykjavíkurborgar. Stjórn ber ábyrgð á fjármálum og rekstri OR. Í stjórn eru: Brynhildur Davíðsdóttir, prófessor í umhverfis- og auðlindafræðum við Háskóla Íslands, og er hún jafnframt formaður, Gylfi Magnússon, dósent í hagfræði við Háskóla Íslands, er varaformaður og meðstjórnendur eru Sigríður Rut Júlíusdóttir, hrl. á lögmannsstofunni Rétti, Kjartan Magnússon, borgarfulltrúi, Áslaug Friðriksdóttir, borgarfulltrúi og Valdís Eyjólfsdóttir, bæjarfulltrúi á Akranesi. Björn Bjarki Þorsteinsson, sveitarstjórnarmaður í Borgarbyggð, er áheyrnarfulltrúi Borgarbyggðar.

13 stjórnarfundir voru haldnir á árinu 2016. Forföll voru óveruleg og allir fundir löglegir.

Gildi OR

Gildi OR eru framsýni, hagsýni og heiðarleiki og eru þau höfð að leiðarljósi í allri starfsemi fyrirtækisins.

Stjórnarháttayfirlýsing (óendurskoðuð)

Endurskoðunarnefnd

OR telst eining innan samstæðu Reykjavíkurborgar í merkingu 108. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga. Borgarstjórn skipar endurskoðunarnefnd samstæðu Reykjavíkurborgar og skal einn fulltrúi í endurskoðunarnefnd skipaður samkvæmt tilnefningu stjórnar OR. Um hlutverk endurskoðunarnefndar er fjallað í lögum um ársreikninga og um hæfi nefndarmanna fer eftir ákvæðum ársreikningslaga um endurskoðunarnefnd. Endurskoðunarnefndina skipa Ólafur B. Kristinsson löggiltur endurskoðandi, sem er formaður, Ingvar Garðarsson löggiltur endurskoðandi, Inga Björg Hjaltadóttir lögmaður og Sunna Jóhannsdóttir viðskiptafræðingur sem tilnefnd er af stjórn OR. Nánari upplýsingar um störf endurskoðunarnefndar má finna á heimasíðu Reykjavíkurborgar, <http://reykjavik.is/radognefndir/endurskodunarnefnd>. Innri endurskoðandi OR er Guðmundur I. Bergþórsson.

Starfskjaranefnd

Starfskjaranefnd var stofnuð í janúar 2013. Hún var sett á fót í samræmi við áskilnað í eigendastefnu OR um að fyrirtækið mótí sér starfskjarastefnu. Nefndina skipa stjórnarmennirnir Sigríður Rut Júlíusdóttir, sem er formaður og Kjartan Magnússon auk Ástu Bjarnadóttur, doktors í vinnu- og skipulagssálfræði.

Skipulag

Skipulag samstæðu OR er sýnt í skipuriti og þar eru stjórnendur innan hennar tilgreindir. Stjórn OR og stjórnir dótturfélaga bera endanlega ábyrgð á starfsemi og rekstri fyrirtækisins.

